

HRASTOV LIST

Borut Vidmar – intervju

Novosti v zdravstvenem domu

Hrastnik kot stičišče novih priložnosti

Kazalo

04	Intervju	Glasbena šola	40
08	Objave iz občinske hiše	Sociala	41
13	Društvene novice	Kultura	42
21	Javni zavod KRC	Šport	44
24	Zasavska ljudska univerza	Zgodovina	48
26	Zdravstveni dom	Hrastničani potujejo	50
27	Vrtčevske iskrice	Južna	54
33	VDC Zasavje	Otroški kotiček	54
34	Prigode šolskega zvonca	Križanka	55
36	Knjižnica		

165 let steklarstva in kemičarstva v naši dolini.
140 let od rojstva našega rojaka, ki je postal največji slovenski prevajalec antičnih del.
120 let Prostovoljnega industrijskega gasilskega društva TKI Hrastnik.
90 let Rdečega križa Hrastnik.
80 let od osvoboditve Hrastnika in konca 2. svetovne vojne.
80 let Prostovoljnega gasilskega društva Prapretno.
70 let Strelskega društva Rudnik Hrastnik.
70 let Gasilske zveze Hrastnik.
50 let Društva Sožitje Hrastnik.
30 let Doma starejših Hrastnik.
30 let Društva kmečkih žena in deklet Hrastnik.
15 let Društva Marionetno gledališče Jurček.

...

Časopis Hrastov list

44. številka • Oktober 2025

Časopis je brezplačen, prejmejo ga vsa gospodinjstva v občini Hrastnik. Letos bodo predvidoma izšle 3 številke.

Izvedba in izdaja

Občina Hrastnik
Pot Vitka Pavliča 5
1430 Hrastnik

www.hrastov-list.si
www.hrastnik.si

Odgovorna urednica

Lara Jerkovič

Uredniški odbor

Gregor Lisec
Ana Černuta Deželak
Primož Frajle
Domen Šergan
Barbara Berglez

Lektorica

Lara Jerkovič

Oblikovanje in prelom

Boštjan Laznik

Tisk

Mediaplan 8, grafične storitve d.o.o.
Naklada: 4200 izvodov
ISSN: 2232-6987

Vaša besedila sprejemamo na
urednistvo.hrastovlist@gmail.com

Vse to niso le številke.
Niso le [ob]letnice.
Niso le organizacije.
Vse to so ljudje.

Skupine in posamezniki, ki pomembno zaznamujejo naš kraj.
Ohranjajo njegovo tradicijo.
Negujejo njegovo zgodovino.
Predajajo mlajšim generacijam svoje znanje in izkušnje.
Povezujejo lokalno skupnost.
Sooblikujejo identiteto Hrastničank in Hrastničanov.
Hvala vam – in še na mnoga leta!

Lara Jerkovič
Urednica *Hrastovega lista*

Borut Vidmar

»Zdaj lahko malo bolj mirno gledamo na prihodnost«

Februarja 2024 je direktorski stol Doma starejših Hrastnik zasedel Borut Vidmar, ekonomist in doktorand gerontologije – z jasnimi cilji in načrti, kako naj bi v prihodnje deloval hrastniški javni socialnovarstveni zavod. Po dobrem letu in pol so rezultati njegove vizije že dobro vidni.

Začniva z najbolj aktualno temo. V prvi polovici septembra je bila podpisana pogodba z izvajalcem gradnje novega doma starejših. Lahko podate nekaj informacij o investiciji?

Uvod v delo je bil 1. oktobra, ko so se sestali izvajalec gradnje, nadzornik gradnje, projektant in koordinator varnosti pri delu. Zastavili smo načrt, kako se bodo stvari odvijale. Projekt predvideva čas izgradnje dve leti, novi dom naj bi bil torej postavljen in imel uporabno dovoljenje do oktobra 2027, mi pa bi se vanj lahko vselili do konca leta 2027. Gradbinec je bil izbran prek postopka javnega naročila, tj. Rudis iz Trbovelj – podjetje, ki je močno, ima dolgo tradicijo in je sposobno izvajati takšne projekte. Zelo smo veseli, da so uspeli dati najugodnejšo ponudbo v kar hudi konkurenci, prijavilo se je namreč 8 ponudnikov iz cele Slovenije. Tudi podizvajalci so iz lokalnega okolja, nadzornik pa je Lokainženiring iz Škofje Loke, ki je izkušen nadzornik s področja domov

starejših, zato računamo na tvorno sodelovanje in pomoč pri vodenju projekta.

Celotna vrednost investicije, tudi vse potrebne dokumentacije in opreme, za katero nas še čaka javno naročilo, je cca 20 milijonov evrov, same gradnje pa približno 13–14 milijonov.

Kakšna je predvidena kapaciteta doma in kaj to pomeni za Hrastnik?

Kapaciteta novega doma bo nekje med 150 in 165 postelj, torej malo večja kot v zdajšnjem domu. Po demografskih podatkih in statistikah naj bi to zadoščalo za hrastniško občino. A to je bilo preračunano po statistikah socialnovarstvenih storitev, z uveljavitvijo zakona o dolgotrajni oskrbi se stvari postavljajo drugače in so še nejasne. Povpraševanje po domovih v Sloveniji sploh ni vprašljivo, mislim, da glede zasedenosti doma ni skrbi. Bo pa seveda veliko ljudi iskalo tudi možnost izvajanja dolgotrajne oskrbe na domu in vzporedno še vedno tudi pomoči

na domu. Tako da glede na demografijo v Domu starejših Hrastnik dela ne bo manjkalo, bi pa lahko manjkalo delavcev.

Omenili ste dolgotrajno oskrbo. Pogodba za njeno izvajanje v naši občini je že podpisana, kdaj pa naj bi ta sistem zaživel v praksi?

Zagotovo imamo – tako kot vse občine v Sloveniji – potrebo po izvajanju dolgotrajne oskrbe. Na strani odgovornih, tj. ministrstva, nastaja nek časovni zamik, zato se naloge izvajajo nekoliko izven predvidenega časovnega okvirja, kar je pri tako velikih projektih verjetno za pričakovati. Na drugi strani prav tako ni ravno velike perspektive glede zaposlitev, ki bodo potrebne za izvajanje storitve. To je eden največjih projektov s področja socialne varnosti v Republiki Sloveniji in verjetno ne bo zaživel na datume, temveč bo potrebno neko določeno obdobje za vzpostavitev, ker je sistem čisto nov. Mi smo vključeni v vse vire informacij,

tako z ministrstva kot drugih domov po Sloveniji, izvajalcev dolgotrajne oskrbe na domu in CSD-ja. Skušamo pridobivati informacije in se ažurno pripravljati na to, da bomo lahko storitev začeli izvajati kar čim hitreje.

V začetku septembra je bila podpisana pogodba za izvajanje dolgotrajne oskrbe na domu, trenutno se naše sodelavke seznanjajo s potrebnimi informacijami in udeležujejo izobraževanj, čakamo pa še prve odločbe. Poskušamo biti ves čas v nizkem startu, da bomo lahko potem stvari opravili pravočasno.

Kar se tiče dolgotrajne oskrbe v instituciji, ki se začne 1. decembra, pa bo vse bolj zastavljeno tudi datumsko. Mi skušamo narediti vse, kar je v naši moči, in tudi opozarjati na ministrstvu, katere stvari so potrebne za to, da bi dejansko lahko s 1. decembrom omogočili našim stanovalcem dolgotrajno oskrbo, za katero se predvideva, da bo finančno ugodnejša. Nekaj stvari je sicer še odprtih, a se ažurno rešujejo, tako s strani ministrstva kot drugih deležnikov in Skupnosti socialnih zavodov Slovenije. Mislim, da vsi skupaj »sprintamo«
proti cilju, da bo 1. 12. res datum, ko bo stanovalcem omogočena bistvena dobrobit dolgotrajne oskrbe, tj. cenejše bivanje oziroma oskrba.

Letos smo prišli
že do številke 100
oskrbovancev.

Če zelo poenostaviva – bistvo dolgotrajne oskrbe je torej znižanje stroškov za stanovalce?

Najprej je treba opozoriti na eno stvar, da ne pride do kakšne dileme. Za stanovalce se v smislu oskrbe po 1. decembru ne bo spremenilo popolnoma nič – mi bomo tako kot zdaj poskrbeli, da imajo stanovalci vso potrebno oskrbo. Spremenila pa se bosta način obračuna in zaračunavanje te oskrbe. Trenutno stanovalci plačujejo tako hotelski del – namestitev, prehrano, čiščenje itd. –, pa tudi socialni del oskrbe, ki jo potrebujejo, medtem ko ZZS plačuje zdravstveno nego. Tisti, ki se bo od 1. 12. dalje odločil za dolgotrajno oskrbo, bo plačeval samo še hotelski del, sama oskrba pa bo financirana iz novega

davka, ki se je začel plačevati letos julija. To pomeni, da bo preko tega država krila vse socialne storitve, ki so zdaj strošek stanovalcev. Po zdajšnjih izračunih oz. metodologiji bo ta strošek seveda nižji, kot je trenutno, točni izračuni pa naj bi bili pripravljeni do konca oktobra. Takrat bomo lahko torej stanovalcem predločitevijo za dolgotrajno oskrbo ali ostajanje v socialnem varstvu podali tudi jasna navodila, kako naj si preračunajo stroške, da bodo vedeli, ali se jim to res izplača.

Do takrat bo ministrstvo pripravilo tudi novo metodologijo za izračun cen socialnovarstvenih storitev, tj. za primere, če se stanovalec odloči, da ostane v sistemu, ki je veljaven zdaj. Cene ne bodo ostale enake oziroma se bodo zvišale, ker trenutno te storitve v pomembni meri financira država, nato pa jih ne bo več.

Bi nam lahko predstavili še pomoč na domu? Kako poteka ta storitev in kaj vse zajema?

Pomoč na domu je ena od storitev, ki jih lahko izvajajo domovi starejših, v nekaterih občinah pa so te naloge prevzeli tudi izvajalci iz privatnega sektorja ali CSD-ji. Pri nas je to urejeno znotraj doma starejših, večji del stroškovne cene – ta nekako spada v slovensko povprečje – pokrije občina, en del pa plačajo sami oskrbovanci, ki koristijo pomoč na domu. Vsako leto se cenik prevetri in uskladi s spremembami na trgu in stroški delavcev. Pri nas je zaposlenih 7 oskrbovalk, ki izvajajo to storitev – večinoma pri osebah, ki so same doma oziroma nimajo nikogar, ki bi lahko skrbel za njih, hkrati pa še niso pripravljene ali nimajo potrebe, da bi prišle v institucionalno oskrbo. Primeri storitev pomoči na domu so urejanje doma, umivanje, kopanje, priprava ali postrežba kosila, čiščenje in podobno.

Letos smo prišli že do številke 100 oskrbovancev. Te številke se zaradi različnih razlogov gibljejo iz meseca v mesec – nekateri postanejo znova dovolj samostojni, da ne potrebujejo več te oskrbe, nekateri pridejo do točke, ko potrebujejo institucionalno oskrbo itd. Večina oziroma vsaj polovica trenutnih oskrbovancev potrebuje samo kosilo, ki jim ga pripeljemo in postrežemo. To število se je v zadnjih letih povečalo in doseglo cca 70 obrokov dnevno.

Pomoč na domu je storitev, za katero

obstajajo potrebe in bodo obstajale tudi naprej – ljudje, ki jo trenutno potrebujejo, jo bodo lahko še naprej koristili, v kolikor bomo mi lahko zagotavljali ustrezno število zaposlenih za to področje. Ni pa nujno, da bo vsak, ki je upravičen do pomoči na domu, dobil tudi odobreno odločbo za dolgotrajno oskrbo na domu. To je bilo zaznati že pri testnih preizkusih, zato bo pomoč na domu ostala še naprej sofinancirana s strani občine in mi bomo še naprej zagotavljali te storitve.

Imamo tudi dostavo
malic v okviru
pomoči na domu.

V zadnjem obdobju ste v domu uredili kar nekaj prostorov in storitev za boljše počutje stanovalcev – imate novo kavarno, urejeno sprehajališče, odlično kuhinjo ... Kako so to sprejeli stanovalci in obiskovalci?

Hvala za to vprašanje, res smo uspeli v zadnjih dveh letih narediti nekaj sprememb na materialni ravni. Kavarno imamo že skoraj leto in pol, mislim, da je bila zelo lepo sprejeta tako s strani stanovalcev, obiskovalcev kot zaposlenih, ker je to postal nek kotiček v domu, kjer se lahko družiš. Svojci so bili prej med obiskom bolj kot ne omejeni na sobo, ki je lahko tudi tri- ali štiriposteljna, skupni prostori pa so ponavadi zasedeni s stanovalci in ne omogočajo neke intimne, ki jo zdaj daje tako notranji kot zunanji del kavarne.

S kavarno smo tudi malo popestrili ponudbo – prej je bil nakup pijače in prigrizkov mogoč samo na avtomatu, zdaj pa se lahko kdorkoli, ki pride, v miru usede na kavo ali na malico. Ne samo obiskovalci stanovalcev in zaposleni, tudi preostali občani lahko prihajajo na malico, ki je kar cenjena. Imamo tudi dostavo malic v okviru pomoči na domu, kot že omenjeno, dnevno razvozimo več kot 70 malic, in večinoma vsi pohvalijo našo kuhinjo – tako sodelavce kot vodjo kuhinje.

Prav tako nam je uspelo sanirati streho, ki je zamakala. Kljub temu, da bomo samo še približno dve leti v tem domu, je bila to ena ključnih zadev, ki smo jih morali rešiti. Dom je že tako star

in dotrajan, da je treba obnavljati stvari – čaka nas še temeljita obnova dvigala, ponovno smo vzpostavili pralnico oz. nakupili nove stroje, da lahko peremo sami. Imamo tudi možnost pranja za zunanja podjetja.

Uredili smo tudi nekaj dodatnih enoposteljnih sob, tako da smo omogočili določenemu številu stanovalcev, da so prišli do enoposteljne sobe, ki je dokaj zaželena. Potem pa so tu še manjše stvari, spotoma osvežimo kakšne pisarne, sobe ... Uspeli smo razširiti in prenoviti sobo, kjer se shranjujejo in razdeljujejo zdravila. Ta soba ima za naš dom pomembno funkcijo, ker imamo kar veliko število ljudi, ki potrebuje zdravstveno nego. Biti mora v urejenem okolju z dovolj svetlobe in prej smo imeli relativno neprimerne prostore za takšno količino natančnega in odgovornega dela. Tako da tudi to je pridobitev, vzpostavljena v letošnjem letu, ki je prinesla zadovoljstvo in normalne pogoje dela med zaposlene.

Ena stvar, ki je še na seznamu želja, je dnevni center. Za zdaj ga še nismo

uspeli vzpostaviti zaradi drugih prioritarnih zadev, poleg tega nam primanjkuje prostorskih kapacitet. Tako da bo to verjetno zaživel v novem domu.

Vse, kar ste našli, je pomenilo tudi določen finančni vložek. Zato v povezavi s tem še zadnje vprašanje – kako bi ocenili trenutno finančno stanje DSD?

Pred približno dvema letoma, ko smo prevzeli dom z relativno pomlajeno ekipo in kar nekaj novimi ljudmi v vodstvu, finančna in kadrovska slika nista izgledali ravno svetli. Z različnimi sodelujočimi posamezniki in celotno ekipo zaposlenih smo vložili veliko napora in truda, da bi postavili stvari na svoje mesto. Veliko stvari smo delali načrtovano in premišljeno, verjetno pa smo imeli tudi nekaj sreče, da smo prišli do točke, kjer smo finančno stabilizirali poslovanje, tj. da usklajujemo prihodke z odhodki. Začetek leta je bil še malo negotov, v zadnji polovici leta pa smo ti dve kategoriji uskladili in lahko malo bolj mirno gledamo na prihodnost.

1. decembra nas sicer čaka popolnoma nov sistem, za katerega pa so bile narejene preverbe, kako naj bi deloval tudi v finančnem smislu, in rezultati kažejo, da bi moral tudi naprej dom poslovati finančno nevtrarno ali celo uspešno. Ampak to bomo še malo počakali, nerad bi vnaprej slikal neke pozitivne risbe, ker je še toliko neznank. Načeloma naj bi nov sistem omogočal tistim domovom, ki imamo nadpovprečno velik delež ljudi s potrebo po visoki stopnji oskrbe, da bo to bolj pravilno upoštevano pri obračunavanju storitev, torej bi nam moralo okrepiti prihodke v primerjavi s trenutnim stanjem. Dosedanja metodologija izračuna cen nam je bila izrazito nenaklonjena glede na relativno veliko število ljudi, ki potrebujejo visoko stopnjo oskrbe, in glede na to, da smo relativno majhen dom. Hrastniški dom starejših se je dejansko vseh 30 let boril s temi številkami in ocenjujem, da je bila za velik del tega boja kriva metodologija. Zato upam, da bomo imeli zdaj na tem področju malo več sreče. //LARA JERKOVIČ

Hrastnik kot stičišče novih priložnosti

Občina Hrastnik je 13. septembra gostila pomemben dogodek, namenjen predstavitvi ključnih razvojnih projektov, ki jih financira Sklad za pravični prehod. Projekta, ki sta bila izpostavljena ob tej priložnosti, bosta nekdanje rudniško območje postopoma preoblikovala v sodobno poslovno in razvojno središče.

Na povabilo občine sta Hrastnik obiskala minister za kohezijo in regionalni razvoj, dr. Aleksander Jevšek, ter minister za gospodarstvo, turizem in šport, Matjaž Han. Skupaj z županom, predstavniki Gospodarske zbornice Slovenije, Zavoda za gradbeništvo Slovenije, izvajalci in partnerji so si ogledali gradbišči Podjetniškega inkubatorja Kompreshaus in Poslovne cone Rudnik. Gradnja na tem območju poteka pospešeno, zaključek pa je predviden do maja 2026.

Dogodek je bil tudi priložnost za predstavitev projekta Reindustrializacija po načelu »Brownfield is Better than Greenfield« – ReInd-BBG, ki ga sofinancira Evropska unija v okviru programa Interreg Podonavje. Projekt vključuje pilotno lokacijo, ki je bila med ogledom

predstavljena kot primer dobre prakse.

Občina Hrastnik je ob tej priložnosti predstavila tudi svojo vizijo razvoja nekdanjih rudniških površin. To območje bo postalo stičišče inovacij, podjetništva in obrtništva, kjer bo dediščina rudarstva dobila novo življenje v obliki ustvarjalnih

delovnih mest in sodobne infrastrukture.

Ministra in prisotni partnerji so ob zaključku obiska izpostavili, da so takšni projekti ključnega pomena za lokalno skupnost, saj prinašajo novo upanje in razvojne možnosti – ne le za Hrastnik, temveč za celotno Zasavje. //PETRA VELEJ

Podjetniški inkubator Kompreshaus

Kot ste občani že lahko opazili, so na območju zaprtega rudnika stekla gradbena dela. Eden izmed dveh projektov, ki sta sofinancirana iz Sklada za pravični prehod, je rekonstrukcija objekta stare kompresorske postaje, s čimer ji bosta dana novo življenje in nova vsebina. V prenovljenem objektu bo vzpostavljen Podjetniški inkubator Kompreshaus.

Zunanja podoba stavbe bo ohranjena v spomin pretekli rudarski oz. industrijski uporabi, v notranjosti pa se bodo uredili sodobni prostori. Tako bodo poleg potrebnih tehničnih prostorov in kavarne vzpostavljene štiri pisarne in večnamenska coworking/konferenčna dvorana. Uredila se bo tudi okolica objekta, letni vrt pri kavarni in ploščad na zadnji strani

objekta za manjše dogodke na prostem. Predviden zaključek del je pred poletjem

prihodnje leto, ko bo nov podjetniški inkubator tudi zaživel. //BOŽIDAR ROGLIČ

Projekti

Preplastitev ceste mimo steklarne

Direkcija RS za infrastrukturo bo v oktobru izvedla preplastitev odseka državne ceste R1-224 mimo Steklarne Hrastnik. Hkrati bo Občina Hrastnik obnovila del dotrajanih jaškov na cestišču. S tem bo obnova državne ceste od mosta čez Savo do muzeja dokončana. Prav tako bo občina zamenjala še zadnji del dotrajane ograje ob pločniku – od TKI do muzeja. //TOMAŽ SIHUR

Menjava strehe na glasbeni šoli

Občina ima namen energetsko sanirati objekt Glasbene šole Hrastnik v prihodnjih letih, za kar se bo pripravila potrebna dokumentacija za izvedbo in pridobitev sofinanciranja. Obstoječa streha je dotrajana in mestoma pušča, zato bo zamenjana pred izvedbo celotne sanacije. V oktobru se bo začela menjava strešne kritine, po potrebi pa se bo saniralo tudi ostrešje. //BOŽIDAR ROGLIČ

Zaključek dokumentacije za cesto na Dolu

Občina Hrastnik in Direkcija RS za infrastrukturo skupaj pripravljata potrebno dokumentacijo za rekonstrukcijo ceste R1-221 Hrastnik–Šmarjeta (cesta čez Dol). Projektna dokumentacija je pripravljena tako za rekonstrukcijo državne ceste kot tudi za nov priključek lokalne ceste, ki bo glavno cesto povezal z južnim delom naselja Dol. Država je v zaključni fazi urejanja dokumentacije, ki je potrebna za pridobitev gradbenega dovoljenja za začetek del na lokalnem odseku. //TOMAŽ SIHUR

Poplavsna sanacija – Podkraj, Blate, Čeče

Občina Hrastnik je v program odprave posledic poplav avgusta 2023 uvrstila tudi sanacije plazov Blate in Čeče ter usadov na reki Savi. Sanaciji plazov v Čečah in na Blatah sta v teku in bosta dokončani jeseni 2025. Sanacija usadov na reki Savi pa se je delno izvajala že v letu 2024 in se bo nadaljevala v letu 2026. Občina Hrastnik bo iz državnega proračuna za te namene pridobila več kot 2 milijona evrov. //TOMAŽ SIHUR

Obnova športnega poda v dvorani Dolanka

Na razpisih Fundacije za šport in Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport RS je občina uspešno pridobila sofinanciranje obnove športnega poda v dvorani Dolanka. Predvidena je zamenjava celotne sestave športnega poda, kar bo zagotovilo kakovostne pogoje za izvajanje športnih programov na Dolu. Dela bodo izvedena jeseni, v tem času uporabnike športne dvorane prosimo za razumevanje. //BOŽIDAR ROGLIČ

Gradbišče PC Rudnik

Občina Hrastnik je uspešno pridobila sredstva v višini 1.556.447,72 EUR iz Sklada za pravični prehod za izvedbo revitalizacije Poslovne cone Rudnik. Sklenjena je bila pogodba z izvajalcem, družbo AGM Nemec.

Gradbena dela na območju PC Rudnik so se začela v septembru in bodo končana najkasneje v maju 2026. Vključujejo celotno komunalno ureditev – odvodnjavanje meteorne vode, vodovod, fekalno kanalizacijo, javno razsvetljavo in cestno infrastrukturo.

Lastnikom in najemnikom poslovnih prostorov bodo z investicijo zagotovljeni kakovostni pogoji za nadaljnjo rast gospodarske pobude, obenem bo območje nekdanjih rudniških površin pridobilo novo podobo in življenje. //TOMAŽ SIHUR

Občina Hrastnik uspešna pri pridobivanju intervencijskih sredstev za zaščito kulturne dediščine Vile de Seppi

Občina Hrastnik je v septembru prejela spodbudno novico s strani Ministrstva za kulturo RS. Odobrena so bila interventna sredstva za sofinanciranje nujnih konservatorsko-restavratorskih posegov na objektu Vila de Seppi, kulturnem spomeniku lokalnega pomena.

Vila de Seppi, ki jo je Občina Hrastnik v letu 2024 pridobila v svojo last, je kulturni spomenik izjemnega pomena. Objekt je zaradi dolgotrajne neuporabe in pomanjkljivega vzdrževanja v preteklosti v slabšem stanju. Z namenom preprečitve nadaljnjega propadanja je Občina Hrastnik pripravila strokovno utemeljeno vlogo za pridobitev sredstev za financiranje interventnih ukrepov varstva kulturnih spomenikov Ministrstva za kulturo RS in bila pri tem uspešna.

Interventni ukrep, ki je sofinanciran s strani države, obsega obnovo dveh originalnih historičnih lončenih peči, ki sta

zaradi dotrajanosti prostorov, v katerih se nahajata, trenutno v neposredni nevarnosti poškodb. Z izvedenim ukrepom se bo ohranilo zgodovinsko in kulturno vrednost dveh primerkov lončarske obrti in hkrati omogočilo ponovno postavitve in umestitev v prostor po izvedeni celoviti sanaciji.

Poleg zaščite lončenih peči bodo z interventnimi sredstvi izvedeni tudi nujni ukrepi za zaščito šestih slik na platnu. Dodatno bodo urejeni prezračevanje v notranjosti objekta ter odvodnjavanje in drenaža ob objektu, s čimer bo zmanjšano nadaljnje zamakanje v kletnem delu, ki povečuje splošno relativno vlažnost v

objektu in posledično povzroča dodatno propadanje stavbe.

Izvedba navedenih nujnih ukrepov je prvi korak pri ohranjanju identitete in celovitosti objekta Vile de Seppi. Občina si bo tudi v prihodnje prizadevala za pridobivanje nepovratnih sredstev in strokovno načrtovano sanacijo v luči sledenja dolgoročnemu cilju celostne obnove in ponovne oživitve Vile de Seppi kot kulturnega in družbenega središča lokalne skupnosti. V sklopu aktivnosti oživitve Vile de Seppi je bila v mesecu juliju že izvedena prva delovna akcija, ki ji bodo v prihajajočih mesecih sledile še vsaj tri. //TANJA STRMLJAN

Javni razpis za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem

V Hrastniku so ponovno na voljo javna najemna stanovanja. Tokrat se lahko prvič za dodelitev prijavijo tudi občani občin Trbovlje, Zagorje ob Savi, Litija in Laško. Razpis bo odprt do 3. novembra 2025. Prednost pri dodelitvi neprofitnega stanovanja imajo mlade družine, mladi in invalidi.

Celoten razpis je objavljen na spletni strani Občine Hrastnik.

Občina Hrastnik je že danes občina, v kateri je skoraj največ javnih neprofitnih stanovanj v državi glede na število prebivalcev. Pred nami pa je nekaj ukrepov in projektov, ki bodo to področje še izboljšali. //MARTINA KERŠIČ DOLINŠEK

Vabilo prostovoljcem za sodelovanje v projektu Prostofer

Projekt Prostofer temelji na prostovoljstvu in je namenjen boljši mobilnosti starejših – tistih, ki ne vozijo sami, nimajo sorodnikov in imajo nizke mesečne dohodke, pa tudi slabše povezave z javnimi prevoznimi sredstvi. Omogoča lažjo dostopnost do zdravniške oskrbe, brezplačne prevoze do javnih ustanov ipd.

Vozniki prostovoljci prevoze načeloma opravljajo od ponedeljka do petka med 7. in 17. uro, na relacijah zasavskih občin ter bolnišnic Celje in Ljubljana (izjemoma se lahko dnevi, ure in relacije prilagodijo potrebam). Vozilo z vsem potrebnim zavarovanjem zagotovi Občina Hrastnik.

Prostovoljni šofer je lahko vsak, ki ima veljavno vozniško dovoljenje

in je v svojem prostem času pripravljen pomagati tistim, ki potrebujejo prevoze. Prostoferji so v resnici veliko več kot zgolj prostovoljni vozniki – svojim sopotnikom nesebično pomagajo tudi, ko ti izstopijo iz avtomobila, pri zdravniku jih pospremijo do čakalnice in počakajo nanje med pregledom, jim priskočijo na pomoč pri vzpenjanju po stopnicah in podobno. To so ljudje z velikim srcem, ki jemljejo svojo humanost za samozavezo in častno dejanje.

Občina Hrastnik vabi k sodelovanju prostovoljce, ki bi želeli sodelovati in pomagati pri projektu. Vozniki, ki želite postati prostoferji, lahko to sporočite občinski upravi na telefonsko številko 03 56 54 353 ali pošljete sporočilo na e-naslov tajnistvo@hrastnik.si.

Vljudno vabljeni vsi, ki lahko del svojega prostega časa namenite drugim občanom in jim ponudite pomoč, ko jo nujno potrebujejo. Več informacij za zainteresirane voznike in o samem projektu najdete na spletni strani www.prostofer.si. //OH

Obisk hrastniške delegacije v pobrateni občini Raška

Delegacija Občine Hrastnik je septembra obiskala pobrateno občino Raška, s katero nas že od leta 1974 povezujejo prijateljske vezi. Letos smo tako obeležili že 51 let sodelovanja in prijateljstva med obema občinama.

Občina Raška je 17. septembra praznovala svoj občinski praznik in hkrati 180. obletnico ustanovitve. Hrastniška delegacija se je udeležila prazničnega dogajanja na osrednjem mestnem trgu in slovesne občinske proslave v njihovem kulturnem domu.

V okviru obiska so člani delegacije spoznali tudi bogato kulturno in naravno dediščino Raške. Ogledali so si samostan Gradac, enega izmed najpomembnejših biserov srbske srednjeveške sakralne umetnosti, ter Semeteško jezero, ki slovi

po redkem fenomenu plavajočega otoka in vse bolj pridobiva pomen kot privlačna turistična točka.

Ob uradnih srečanjih so potekali tudi pogovori o nadaljnjem sodelovanju ter možnostih skupnih projektov, zlasti na področju turizma in kulture.

Posebej smo veseli, da so se letos

vezi med občinama okrepile tudi z obiskom delegacije iz Raške v Hrastniku, kjer so se 3. julija udeležili naše osrednje proslave ob občinskem prazniku. Oba obiska sta še utrdila dolgoletno prijateljstvo med Hrastnikom in Raško ter odprla nova poglavja skupnega povezovanja. //SARA KANDOLF

Vzpostavitev evidence stavbnih zemljišč v občini Hrastnik

Občina Hrastnik začne vpisovati evidence stavbnih zemljišč (ESZ). Ta temelji na določilih *Zakona o urejanju prostora* (ZUreP-3) in predstavlja pomemben korak k bolj preglednemu, načrtnemu in trajnostno naravnemu prostorskemu razvoju občine. Vzpostavitev ESZ bo občini omogočila natančnejši vpogled v zemljišča, namenjena gradnji, in prispevala k učinkovitejšemu načrtovanju razvoja naselij. S tem bo občina pridobila kakovostno podlago za nadaljnje prostorsko načrtovanje in usklajevanje razvojnih pobud.

Evidenca stavbnih zemljišč je uradna zbirka, ki združuje informacije o pozidanih in nepozidanih stavbnih zemljiščih.

- Pozidana stavbna zemljišča so poseljena zemljišča (gradbene parcele, pripadajoča zemljišča stavb in drugih gradbenih inženirskih objektov) ter pripadajoča zemljišča javne cestne in javne železniške infrastrukture.
- Nepozidana stavbna zemljišča so parcele ali več parcel ali njihovih delov, ki so z občinskim prostorskim izvedbenim aktom namenjene za graditev objektov in niso pozidana zemljišča.

Nepozidanim stavbnim zemljiščem bodo določene razvojne stopnje, s katerimi bodo razvrščena v pet skupin glede na stopnjo urejenosti – od nezazidljivih do urejenih zazidljivih zemljišč:

1. nezazidljivo zemljišče,
2. prostorsko neurejeno zemljišče,
3. neopremljeno ali delno opremljeno zemljišče,
4. neurejeno zazidljivo zemljišče,
5. urejeno zazidljivo zemljišče.

Višja razvojna stopnja pomeni, da je zemljišče bolj prostorsko urejeno in komunalno opremljeno.

Nepozidana stavbna zemljišča v Občini Hrastnik

Po podatkih Ministrstva za naravne vire in

prostor RS je v Občini Hrastnik približno 21 % stavbnih zemljišč še nepozidanih. Evidenca bo pokazala, katera med njimi so dejansko primerna za gradnjo glede na komunalno opremljenost in prostorske pogoje.

Trajnostna raba prostora

V preteklosti so se nova zemljišča pridobivala s širitvijo stavbnih območij, danes pa okoljski cilji narekujejo drugačen pristop. Nacionalni program varstva okolja 2030 in Strategija prostorskega razvoja Slovenije 2050 predvidevata zmanjšanje letnega prirasta pozidanih zemljišč za 25 % do leta 2030 in ničelni prirast do leta 2050. Zato je ključno, da se obstoječa stavbna zemljišča in stavbe čim bolj izkoristijo in po potrebi ustrezno preuredijo.

Vključevanje javnosti

V začetku leta 2026 bo občina javno razgrnila podatke evidence stavbnih zemljišč. Lastniki nepremičnin bodo lahko preverili predlog poseljenih zemljišč ter določitev razvojnih stopenj nepozidanih zemljišč in podali morebitne pripombe. O točnem datumu in poteku razgrnitve bo

javnost pravočasno obveščena z javnim naznanilom na spletni strani občine in oglasnih mestih.

Vzpostavitev ESZ bo omogočila:

- preglednejše načrtovanje razvoja naselij,
- dostop do informacij o komunalni opremljenosti,
- učinkovitejše upravljanje prostora in trga nepremičnin,
- jasen vpogled v razvojno stopnjo posameznega zemljišča.

Vzpostavitev evidence stavbnih zemljišč predstavlja temeljni korak k urejenemu, preglednemu in pravičnemu upravljanju prostora v Občini Hrastnik. Vse občanke in občane vabimo, da se ob razgrnitvi vključijo in preverijo podatke za svoja zemljišča ter tako prispevajo k oblikovanju prostorske prihodnosti naše skupnosti.

Do takrat pa si lahko na YouTube (povezava na QR kodi) ogledate tudi informativni video »Želite graditi, pa ne veste, kje?«, ki pojasnjuje pomen evidence stavbnih zemljišč in postopke, povezane z gradnjo.

PD Dol pri Hrastniku v hribih pokrajine Piemont v Italiji

Letos smo se planinci z Dola odločili, da poletne hribovske počitnice preživimo v Italiji, natančneje v deželi Piemont, občini Alagna Valsesia. Konec julija smo se odpravili proti našemu cilju in po malo več kot 700 km prispeli v vas Balma, kjer smo imeli najeto celotno hišo. Njen lastnik je Armin Fischer, rojen Američan, ki je bil kot prvi tujec sprejet med gorske vodnike Italije. Alagna in pridružene vasi so pod Unescovim seznamom zaščitnih vasi, njihova značilnost pa je gradnja iz kamna in lesa – vse strehe so krite s skrilavcem, res nekaj zelo posebnega.

Že drugi dan smo se s tremi gondolami odpravili do višine 2.980 m (Passo dei Salati) in tam osvojili dva vrhova, visoka več kot 3.200 m. Tudi na tej višini je bilo obilo planinskega cvetja. Tretji dan smo se odpravili v Cervino, 220 km vožnje v eno stran, in se z gondolami pripeljali na Klein Matterhorn – 3.833 m, višje v Evropi ne gre. Vreme je bilo prekrasno, sončno in okoli nas so se šopirili vrhovi, višji od 4.000 m, z Matterhornom na čelu. Z razgledne ploščadi ti pogled slepi belina snega na ledenikih in množica obiskovalcev, ki – kljub zame malo pretirani ceni, 125 evrov – uživa v edinstvenem razgledu. V ceno je všteto dvigalo na razgledno ploščad in dvigalo v notranjost ledenika, kjer po izkopanih tunelih gledaš ledenik in ledene kipe, ki

so jih naredili umetniki. Čudovito.

Četrty dan smo se odpravili na krožno pot Cascata dell'Acqua Bianca – koča Barba Ferrero, 2.200 m in nazaj. Po poti smo občudovali ledenike izpod Vincentove piramide in drugih vrhov, res nešteto slapov, majhnih in velikih, ter zobali borovnice. Na koči je bil zelo prijazen najemnik in je med drugim prodajal mandarine in različno suho sadje.

Peti dan je bila na sporedu Madonnina pot – Alagna (Val d'Otro) do koče Zar Seni. Lepa uhojena pot v bolj oblačnem vremenu, motil jo je le hrup helikopterja, vsakih par minut je letel mimo nas. Ko smo prispeli na planino pri koči, smo videli, da je vozil beton za gradnjo kamnatega zidu in stavb. Planina je bila pašna in na njej se je v nekaj grupah stiskalo naselje kamnito-leseni planšarskih hiš.

Šesti dan je bila cilj Vincentova piramida – 4.215 m visoki očiak. Z gondolami smo se odpravili do Punte Indren na višini 3.260 m. Po prečkanju izginjajočega ledenika smo v steni ob pomoči fiksnih vrvi prišli na večni sneg – ledenik. Tam smo se opremili z derezami, se navezali na dve vrvi in počasi odšli proti svojemu cilju. Z vsakim metrom se je poznala višina in hoja je bila malo počasnejša, dihanje pa hitrejše. Ledenik je imel nekaj manjših razpok, ki smo jih srečno preskočili ali obšli. Vreme je bilo

brez oblaka, temperatura –5 °C in na vrhu kar močan veter. Vse okrog nas so bili vrhovi, višji od 4.000 m. Nasproti nas je bil vrh Balmenhorn – 4.167 m z bivačkom in ogromnim kipom Cristo delle Vette. Na poti nazaj smo obiskali kočo Gnifetti (3.645 m) na vrhu skalnega pomola, ki štrli iz snega. Iz koče smo se po strmi steni, opremljeni z debelimi vrvmi in stopami, spustili na spodnji ledenik in še ene krajše stene ter prišli do gondole. Čudovit dan v objemu ledenikov, ki pa so se od mojega zadnjega obiska pred približno desetimi leti vidno zmanjšali. V koči nas je čakalo še presenečenje v obliki pite iz borovnic, z napisom 4.215 m, ki so jo naredili prijatelji, ki niso odšli na turo.

Sedmi dan smo se odpravili v dolino Val Vogna, do koče Carestia na višini 2.209 m. Ob poti je bilo polno borovnic in tudi nekaj malin. Pot se je zaradi tega malo podaljšala, roke modre, želodčki pa polni teh neokrnjenih dobrot. Osmi dan je sledila pot domov, kjer nas je v okolici Verone zajela huda nevihta z močnimi nalivi in točo, tako da se je ves promet ustavil. Za zaključek pa še 25-km zastoje od Razdrtega do Brezovice.

Bil je čudovit teden v italijanskih Alpah in že tam smo delali načrte za drugo leto. //VID JERIC

80. obletnica osvoboditve – dneva zmage nad fašizmom in nacizmom ter konca 2. svetovne vojne

Foto: Branko Klančar

Združenje borcev za vrednote NOB Hrastnik je v počastitev 80. obletnice osvoboditve v Hrastniku 8. maja pripravilo več aktivnosti. Člani in članice smo se kljub deževnemu dnevu v dopoldanskem času sprehodili do Muzeja Hrastnik, kjer nas je ga. Špela Ulaga popeljala skozi zgodovino NOB in znamenitosti v naši občini.

V popoldanskem času je Steklarska godba Hrastnik zaigrala pred spomenikom NOB na Dolu in privabila Dolane na praznovanje. Ob 18. uri pa smo pripravili prireditev z nastopom Rudarske godbe Hrastnik z mažoretkami, MoPZ Svoboda Hrastnik, učencev Glasbene šole Hrastnik

in Gledališke skupine KD Svoboda Dol pri Hrastniku. Sledilo je odprtje razstave *Hrastničani v borbi za svobodo*, ki jo je pripravil in vodil član, predsednik komisije za zgodovino ZB NOB Hrastnik in študent fizike, tov. Jure Šantej. Na dobro obiskani razstavi je bila s slikami predstavljena težka pot Hrastničanov do svobode.

Praznovanju so se pridružili tudi malčki obeh enot vrtca – Sončka in Dolince –, Nogometni klub Hrastnik pa je odigral turnir mlajših nogometašev na stadionu športnega parka.

Vsaka pot, vsak rov, vsak hrib v tej dolini nosi svojo pripoved o teh dneh, o

junakih in junakinjah, znanih in neznanih, ki so soustvarjali zgodovino. Ob takih obletnicah se spominjamo preteklosti, v prihodnosti pa se moramo zavedati vrednot, ki naj bi bile večne: svoboda, solidarnost, pogum, sočutje in spoštovanje do vseh. Brez njih danes ne bi mogli graditi skupnosti, v kateri želimo živeti mi in naši otroci. Zato je naša naloga, da zgodbe o teh dneh ne ostanejo le v knjigah in muzejih. Morajo zaživeti v šolah, družinah, pogovorih s starejšimi in drobnih dejanjih vsakdanjega življenja. Da bomo znali ceniti in razumeti to, kar imamo, ter se zavedali, da mir in svoboda nista samoumevna. //ZB NOB HRANIK

Konjeniški dan – dan odprtih vrat Konjerejskega društva Hrastnik

21. septembra se je v Gorah pri mežnariji pod cerkvijo sv. Jurija, ki jo imamo v najemu konjeniki Konjerejskega društva Hrastnik, odvil Konjeniški dan oz. dan odprtih vrat. Ta dogodek je bil letos izpeljan prvič, a glede na obisk in lep odziv obiskovalcev zagotovo ne zadnjič. Konjerejci smo si v letnem načrtu dela namreč zadali, da v društvu organiziramo dogodek, ki bo konjeništvu in konje približal občanom, predvsem pa smo ciljali na najmlajše. Tako smo za otroke vseh starosti pripravili številne ustvarjalne delavnice, otroci in starši so imeli možnost jahanja konj, popeljali pa so se lahko tudi z kočijo.

Člani društva smo pripravili predstavitev opreme za angleško jahanje, opreme za western jahanje, pripomočkov za nego konj in pa razstavo vprežne opreme. Za otroke je bil zelo zanimiv tudi poligon »Hobby horse riding«, kjer so se lahko s konjičkoma Bliskom in Strelo pomerili v hitrosti in spretnosti. Izpeljali smo tudi čisto pravo tekmovanje, ki se ga je udeležilo 15 mladih jahačev, in nato podelili tudi pokale in simbolične nagrade. Vreme nas je res razvajalo, otroci so se lahko osvežili z brezplačno ponudbo soka in limonade, naši pridni člani pa so jim vztrajno in z veseljem pripravljali tudi palačinke, pomfri in mafine. Obiskal nas je tudi župan in se z nami popeljal s kočijo. Vzdušje je bilo fantastično, konjeniki pa smo bili zelo veseli vseh nasmejanih obrazov in zadovoljni, da je bil naš trud poplačan.

//SABINA TOMAŽIČ

Foto: Maja Rozman

23. tradicionalno žegnanje konj

Junija je pod cerkvijo sv. Jurija v Gorah potekalo že 23. tradicionalno žegnanje konj konjenikov in sadov narave v organizaciji Konjerejskega društva Hrastnik. Mašo in blagoslov je opravil gospod župnik Matej Dečman. Blagoslova se je udeležilo 17 konjenikov in dve vpregi. Poleg lokalnih konjenikov so se ga udeležili prijatelji konjeniki iz KD Vrh nad Laškim, KD Trbovlje, KD Šentrupert na Dolenjskem, s Ptuja, Brezovice pri Ljubljani in Šentjerneja.

Foto: Maja Rozman

Prisotne obiskovalce in konjenike je najprej nagovorila predsednica društva, sledil je blagoslov, nato pa so se vsi skupaj družili ob prijetnih zvokih glasbe, za katere je poskrbel Trio Rožej. Člani društva pa so poskrbeli tudi za pogostitev obiskovalcev. Poleg blagoslova konj so konjeniki KD Hrastnik tisti dan blagoslovili in otvorili tudi prenovljeno mežnarijo, ki jo od leta 2008 uporabljajo kot društvene prostore. V letih 2024 in 2025 so namreč s soglasjem Župnije Dol pri Hrastniku ter pomočjo Občine Hrastnik in donatorjev prenovili celotno ostrešje in omet mežnarije, pa tudi notranje prostore, in tako dali mežnariji popolnoma nov in svež videz. //SABINA TOMAŽIČ

Splavarjenje prostovoljcev programa Starejši za starejše

Sončni žarki, šumenje reke in veseli glasovi so spremljali naše že tradicionalno letno srečanje prostovoljcev programa Starejši za starejše Zasavske pokrajinske zveze DU, ki je letos potekalo na prav poseben način – s splavarjenjem po reki Savi od Radeč do Zidanega Mosta.

60 navdušenih prostovoljk in prostovoljcev se je konec avgusta podalo v novo vodno pustolovščino in se za nekaj ur prepustilo čvrstim in zanesljivim rokam radeških splavarjev na čelu s kormonišem Branetom ter plesalci z odličnim harmonikarjem folklorne skupine Brusači. Že ob prihodu na splav so nam postregli s frakljem borovničevca, kruhom in soljo, nadaljevalo se je s pozdravi gostiteljev in krajšim nagovorom prostovoljcem. Ob plovbi po mirni reki pa smo spoznavali zgodovino splavarjenja na reki Savi, se do solz nasmejali raznim hudomušnim vložkom kormoniša, zaplesali z našimi Brusači, nazdravili in bili postreženi z odličnim splavarskim golažem ter sladko-slanimi dobrotami naših prostovoljcev. Seveda pa nismo pozabili na našo letošnjo naj udeleženko srečanja Olgo, ki je poleg objema prejela tudi simbolično darilo.

Seveda pa na takšni rajži ne gre brez krsta. Nisem še čisto »pogrunjala«, zakaj, ampak za krščenko sem bila soglasno predlagana jaz. Ker pa pri tem potrebuješ resnično oporo, sem za botro izbrala našo Šmarčanko Nado. Krst je prinesel veliki znanja, smeha, vode in malo vina. Ampak s pomočjo vseh udeležencev nam je uspelo in zdaj sem potrjena splavarka s certifikatom. 😊

Po dveh urah in pol prijetnega druženja smo se morali posloviti od naših gostiteljev, ki so nas polne navdušenja in dobre volje pripeljali v varen pristan. Na obrežju Save smo še malo posedeli ob kavici, se sprehodili po obrežju Save in nato odpeljali z avti ali se peš odpravili proti železniški postaji in odpeljali domov.

Naše srečanje in druženje z vsemi sodelujočimi pri izvedbi splavarjenja po Savi je bilo namenjeno sproščenim klepetom in zabavi ter priložnost, da se našim prostovoljcem zahvalimo za njihovo srčno in nesebično delo, potrpežljivost in toplino, s katero marsikateremu starejšemu polepšajo in olajšajo vsakdan.

Do naslednjega srečanja vam želim vse lepo. //JERICA LAZNIK

Že 50 let pod dežnikom Društva Sožitje Hrastnik

Društvo Sožitje Hrastnik deluje pod okriljem Zveze Sožitje, v katero je vključenih 50 društev iz vse Slovenije in Specialna olimpiada Slovenije. V vsa lokalna društva je vključenih več kot 15.500 članov – oseb z motnjami v duševnem razvoju, njihovih staršev in sorodnikov, strokovnjakov različnih usmeritev ter drugi občanov, ki se iz svojega humanega prepričanja odločajo za članstvo v društvih.

Hrastniško društvo je bilo ustanovljeno leta 1975 z namenom pomagati osebam z motnjo v duševnem razvoju in njihovim družinam. V našem društvu je trenutno 140 članov. S svojimi aktivnostmi se trudimo seznanjati druge ljudi z osebami s posebnimi potrebami. Prizadevanja so usmerjena v vključevanje naših članov v lokalno okolje, kar bi jim omogočilo boljšo socialno integracijo in večjo vključenost v družbeno življenje kraja. Skušamo spremljati njihove življenjske potrebe na področju pravic in socialne vključenosti. Društvo si izmenjuje izkušnje ter se povezuje z drugimi društvi in institucijami s tega področja – z društvi Sožitje iz Trbovelj in Zagorja, Varstveno delovnim centrom Zasavje, Centrom za socialno delo, OŠ NH Rajka Hrastnik, Vrtcem Hrastnik, KRC Hrastnik, Društvom kmečkih žena in deklet Hrastnik ... Že od same ustanovitve v letu 2006 smo člani Sveta za invalide pri Občini Hrastnik, kjer zastopamo naše člane in njihove družine.

Smo med najaktivnejšimi društvi v Zvezi Sožitje. Vsak teden je v načrtu vsaj ena dejavnost, se pa ne zgodi tako redko, da jih je tudi več. Na programu imamo plavanje, pohodništvo, bowling, kuharske, računalniške in ustvarjalne delavnice. Hodimo na izlete po vsej Sloveniji in tudi v sosednje države. Med najbolj obiskanimi so pikniki, praznovanja rojstnih dni in novoletna

srečanja. Radi se tudi izobražujemo na predavanjih v Hrastniku in na vikend seminarjih, kamor povabimo predavatelje s pravnega področja in področja podpore družinam. V letošnjem letu smo se vključili v dva projekta skupaj z ZON-om in Vrtcem Hrastnik.

Naši člani tekmujejo v okviru Specialne olimpiade Slovenije, tako na regijskih kot državnih tekmovanjih, kjer posegajo tudi po medaljah. V Svetu za invalide OH smo podali pobudo, da bi pri Športni zvezi Hrastnik prepoznali njihove dosežke in jih na Večeru športa nagradili s priznanjem. Sicer pa nam je najpomembnejše, da so naši člani sprejeti in se dobro počutijo v lokalnem okolju.

Društvo v letošnjem letu obeležuje 50. obletnico delovanja.

//ALOJZIJA JORDAN SIMONČIČ

Obisk sorodnikov Hermana Debelaka

Avgusta smo na ZB za vrednote NOB Hrastnik sprejeli sorodnike partizana tovariša Hermana Debelaka, ki je bil doma v Zagorju ob Savi in zaposlen v Steklarni Hrastnik kot električar. Že v letu 1941 se je priključil OF in bil zaradi sodelovanja izdan s strani domačih izdajalcev. Kot izkušen aktivist in dober električar je dobro poznal tovarno in tako ušel aretaciji gestapa ter poiškal zvezo s partizani. Herman je padel decembra leta 1944 na

Kostavski planini v bližini Menine planine.

Med sorodniki, ki so nas obiskali, je bila prisotna Hermanova nečakinja in vnukinja Jurija Debelaka, ki je bil prav tako v steklarni že pred drugo svetovno vojno kot zastopnik delavskih pravic. Zaradi njegovega sodelovanja so ga deportirali v taborišče Mauthausen, od koder se ni več vrnil.

Skupščina Občine Hrastnik je na seji 12. aprila 1963 sprejela

*Več o Hermanu
Debelaku lahko
preberete v
pričevanju Zorana
Klemena v rubriki
Zgodovina.*

sklep o poimenovanju ulic, cest in trgov po znanih osebnostih Hrastnika. Med njimi je tudi Herman in tako je nastala Cesta Hermana Debelaka, ki spada v KS Steklarna. Zato smo si med obiskom ogledali Steklarno Hrastnik, Vilo de Seppi in Cesto Hermana Debelaka, pri čemer sta se nam pridružila podžupanja Katjuša Laznik in predsednik KS Steklarna Hrastnik, g. Robert Sticher. Vsi pa so bili navdušeni nad zgodbo in poznavanjem

prijatelja in sodelavca, tov. Zorana Klemena.

V veliko čast nam je, da nas lahko danes, po 80 letih osvoboditve in dneva zmage nad nacifašizmom, obiščejo potomci in sorodniki, ki želijo spoznati zgodovinska dejstva. Pogumni posamezniki so se uprli okupatorju, zato da nam priborijo svobodo, čeprav je sami niso dočakali, dali pa so svoja mlada življenja.

//ZB NOB HRASTNIK

Slavnostna obeležitev 80. obletnice PGD Prapretno

20. septembra je v Prapretnem potekala slovesnost ob 80-letnici delovanja Prostovoljnega gasilskega društva Prapretno – društva z bogato tradicijo, ki s svojo predanostjo, požrtvovalnostjo in povezovalnim duhom že osem desetletij soustvarja varnost in skupnost na tem koncu hrastniške doline.

Obletnica se je v spremstvu lepega vremena in številnih obiskovalcev začela s slavnostno parado. Na njenem čelu je korakal domači poveljnik Matjaž Skaza. Parada, v kateri so sodelovali prapori, gasilke in gasilci, gasilska mladina ter gasilsko vozilo UAZ, je s ponosom predstavila vse generacije, ki skupaj tvorijo srce društva. Sledil je veličasten spust slovenske zastave, ki ga je izvedel član domačega društva Nejc Plahuta. Slovenska zastava je nato dobila častno mesto ob zastavah Evropske unije in Občine Hrastnik – simbol enotnosti, pripadnosti in ponosa.

Kulturni program, ki so ga čustveno in energično oblikovali člani mladinsko-otroškega gasilskega zbora PGD Prapretno, je navdušil vse prisotne. Uvodni nagovor je opravil predsednik

domačega društva Rok Jenko, sledil je govor župana Občine Hrastnik Marka Funkla, častni govor na prireditvi pa je imel tovariš Tone Fakin, predsednik GZ Trbovlje, predsednik Regijskega sveta Zasavje in član Upravnega odbora Gasilske zveze Slovenije. Vsi so poudarili pomen prostovoljstva, solidarnosti in medgeneracijskega sodelovanja, ki ga PGD Prapretno zvesto ohranja.

Poseben trenutek je predstavljala podelitev gasilskih odlikovanj. Gasilsko odlikovanje II. stopnje sta prejela Rok Jenko in Sebastjan Lisec, medtem ko sta gasilsko odlikovanje I. stopnje prejela Franc Jazbinšek in Matjaž Skaza – za dolgoletno in predano delo v gasilstvu. Gasilska zveza Slovenije je podelila društvu gasilsko odlikovanje I. stopnje, ki ga je pripela na društveni prapor. PGD Prapretno pa se je s posebno plaketo zahvalilo Gasilski zvezi Slovenije, Gasilski zvezi Hrastnik, sosednjim društvom, Občini Hrastnik in drugim gostom. Donatorjem pa so se zahvalili z biltenom, ki je izšel prav ob tej jubilejni priložnosti.

Vrhunec kulturnega programa je predstavljala točka Povodni

mož, ki je na hudomušen način prikazala pomen vode – osnovnega elementa gasilstva. Po zaključku proslave je sledil ogled razstave slik, dokumentov in gasilskih rekvizitov pod naslovom *Naša gasilska mladina – naša prihodnost, naš ponos*. Rdeča nit razstave je jasno sporočila, da so mladi ključ do ohranjanja in nadaljevanja poslanstva gasilstva. Za piko na i je sledil razrez čudovite jubilejne torte, ki sta jo pripravili članici društva Renata Podlesnik in Staša Drolc. Veselo druženje se je nadaljevalo ob ritmih DJ Primoža, okusni hrani, ki jo je pripravil Matej Rotar, ter slastnih picah domačina Igorja Hrovatiča.

Vlogo povezovalke dogodka je z odliko opravila Lara Jerkovič, ki je celotni prireditvi dodala posebno noto s toplino in profesionalnim vodenjem, trenutke v času pa sta ustavila Maja Rozman in Jernej Zdovc.

PGD Prapretno s ponosom zre v prihodnost – z bogato zgodovino za seboj in jasnim poslanstvom pred seboj. Namen obletnice ni bil le praznovanje, temveč tudi iskrena zahvala vsem, ki soustvarjajo zgodbo društva: članom, podpornikom, sokrajanom in partnerjem. Skupaj gradimo varno in povezano skupnost. //ROK JENKO

Za razigran začetek je poskrbela Rudarska godba Hrastnik, s plesom pa so nas navdušili otroci Vrtca Hrastnik. Popoldan je bil poln smeha, igre in ustvarjalnosti. Predstavitve in delavnice so pripravili Zasavski muzej Trbovlje, ŠD Šport vital, Marionetno gledališče Jurček, VGC

Zasavje+, TIC Hrastnik in Europe Direct Zasavje.

Za akcijo in gibanje je poskrbel SloSki team z deskarskim poligonom, otroci so uživali na napihljivih igralih, v poslikavi obraza, zabavni cirkuški delavnici, se preizkusili v disk golfu in animaciji z baloni.

Hrastkov dan

20. septembra je roketno igrišče v Hrastniku zaživel v prav posebnem utripu – znova smo praznovali Hrastkov dan, festival otrok in družin. Hrastkov dan je čas, ko otroci pozabijo na zaslone in se prepustijo igri, smehu, raziskovanju in druženju.

V kotičku za starše smo lahko potešili žejo, lačne želodčke pa sta razveselila Matejka s slastnimi palačinkami in stojnica s hotdogi.

Dan smo zaključili z ogledom akrobatsko-žonglerske predstave, ki je marsikoga od nas pustila odprtih ust. //MCH

Poletnih petkovih pet

To poletje je Hrastnik premierno doživel čisto nov niz dogodkov: PPP – Poletnih petkovih pet, ki so v mestno središče prinesli sproščeno poletno energijo, glasbo, zabavo in smeh, vse to na lokaciji pod zvezdami in v prijetni družbi.

Za glasbeno doživetje sta poskrbela Goran Jamšek in Sergej Škofljanec – Sergio, ki sta s svojima koncertoma navdušila občinstvo. Nostalgichen in hkrati prav poseben večer smo doživeli ob ogledu digitalno restavriranega filma *Poletje v školjki*, ki je povezal generacije in marsikoga popeljal nazaj v čase mladosti. Poletna izvedba Pub kviza je poskrbela za polno smeha, zabavnih vprašanj in

ekipnega tekmovanja. Za veliki finale pa smo se pošteno nasmejali na stand-up predstavi prof. Kuzmana z asistenti, ki so poskrbeli, da je bilo poletje v Hrastniku zaključeno s širokimi nasmehi.

Vsi dogodki so bili odlično obiskani, sproščeni in čisto poletni. Še en dokaz, da v Hrastniku znamo stopiti skupaj, se družiti in uživati.

Za celoten sklop dogodkov sta poskrbela javni zavod KRC Hrastnik in Mladinski center Hrastnik, ki sta s tem mestu podarila novo poletno tradicijo, ki si jo bomo – upajmo – zapomnili še dolgo. //MCH

V Hrastniku s Funštercem zakurili Zasavski šporhet

13. festival stekla in zasavske kulinarike Funšterc, ki je potekal v Hrastniku 13. septembra, je bil tudi tokrat več kot uspešen. Kar 37 društev, organizacij in lokalnih ponudnikov je stopilo skupaj in ustvarilo prijetno kulinarčno prireditev, s katero spodbujamo ohranitev in večjo prepoznavnost dveh tradicionalnih zasavskih jedi – funšterca in krumpantoča.

Imeli smo čast, da je dogodek skupaj z voditeljico Lucijo Cestnik uradno odprl minister za gospodarstvo, turizem in šport Matjaž Han, zbrane sta nagovorila še hrastniški župan Marko Funkl in generalna direktorica Steklarne Hrastnik Magdalena Šurina, izjemno smo pa bili veseli tudi obiska ministra za kohezijo in regionalni razvoj Aleksandra Jevška, poslanca državnega zbora Soniboja Knežaka ter generalne direktorice Direktorata za turizem Dubravke Kalin.

Tekmovalci so s svojimi izvirnimi idejami, srčnim veseljem in velikim zanosom pripravljali kreativne okuse funšterca in krumpantoča z najrazličnejšimi dodatki in prilogami, ki so jih pokušali tako številčni zbrani obiskovalci kot tudi strokovna komisija. To so letos prvič v zgodovini Funšterca sestavljale samo ženske članice oziroma – kot smo jih poimenovali – kraljice sodnice: ambasadorka zasavske kulinarike in turizma Marija Čop, hrastniška mojstrica peke slaščic Mateja Audič ter predsednica Društva kmečkih žena in deklet Hrastnik Erna Deželak.

Ocenile so, da je letos najboljši funšterc pripravil Funšterctim (Prosvetno društvo Čeče - Hrastnik), drugo mesto je zasedla ekipa Pleharjev (Rudarska godba Hrastnik), tretji pa so bili Jurčki (Društvo Marionetno gledališče Jurček). Z najboljšim krumpantomcem pa so sodnice navdušile Kumratke iz VDC-ja (VDC Zasavje), na drugo mesto se je uvrstila ekipa Krump'n'glaž (Steklarna Hrastnik), na tretje pa Trbouske turistke (Turistično društvo Trbovlje). Glasove so oddali tudi

Foto: Miloš Hudarin

Foto: Simon Tanšek

obiskovalci, ki so izbrali najboljši ekipo po njihovem mnenju. V kategoriji funšterca jih je najbolj navdušila ekipa Masterchef (OŠ narodnega heroja Rajka Hrastnik), s krumpantomcem pa so jih prepričali 100-letni pevci (Društvo MoPZ Svoboda Hrastnik).

Iskreno čestitamo tudi preostalim ekipam – Hrast DSO, Zasavske Johance, DUH, Kmečke žene Trbovlje, Masterchefs Sožitja Hrastnik in Društvo invalidov Hrastnik –, saj namen Funšterca niti slučajno ni samo tekmovanje, temveč smo izjemno ponosni, da lahko skupaj ohranjamo in promoviramo našo kulinarčno

tradicijo.

Na festivalu je bilo poleg odlične hrane 14 tekmovalnih ekip na voljo tudi mnogo izdelkov lokalnih ponudnikov, organizacije in javni zavodi pa so predstavljali svoje aktivnosti. Obiskovalcem so se tako predstavili: Turistično informacijski center Hrastnik, Energijski dotik dlani, Špela Ulaga, VGC Zasavje+, Europe Direct Zasavje, Varno, ne prekarno, Žganjarstvo Zajec, ZON, Društvo kmečkih žena in deklet Hrastnik, Art by Jasna, Steklarna Hrastnik, Društvo za ohranjanje industrijske dediščine Hrastnik ter Darovi medu in narave.

Tudi za pester glasbeni program so kot vsakič poskrbela lokalna društva in posamezniki. Festival je odprla Steklarska godba Hrastnik, nastopila je Rudarska godba Hrastnik ob spremstvu KUD Mažorete Hrastnik, za mešalno mizo je bil DJ Božo, zvečer pa sta glasbeno sladico pripravila Ian Ostrožnik in skupina Cukr (KUD Gverk). Da obiskovalcem do zadnjega ni padel »cuker«, je poskrbela Mateja Audič (Slaščičarski atelje Matejka) z okusnimi kuolm palačinkami.

V okviru spremljevalnega programa so Zasavske onlajn novice zopet podelile nagrado zlati kuolm za najboljšo zasavsko turistično atrakcijo, ki jo je prejela Koča na

Kopitniku, za najboljšo zasavsko prireditev pa je bil razglašen Kres Gabrsko. Manjkala ni niti animacija za naše najmlajše obiskovalce, ki so se prav prijetno zabavali ob poslikavah obraza v izvedbi RRA Zasavje, ustvarjalnih delavnicah Mladinskega centra Hrastnik in malanju na steklo Zasavskega muzeja Trbovlje.

Letos v Hrastniku praznujemo 165-letnico steklarstva, zato nas izjemno veseli, da smo znova uspeli okrepiti sodelovanje s Steklarno Hrastnik, ki je dogodek tudi finančno podprla in obiskovalcem podelila 165 steklenic za 165 let uspešnega obstoja. Izvedba prireditve v organizaciji Javnega zavoda za kulturo,

šport, mladino in turizem – KRC Hrastnik pa seveda ne bi bila mogoča brez podpore Občine Hrastnik.

Funšterc je bil prva prireditev v okviru tretjega kulinarčnega festivala Zasavski šporhet, ki združuje tri kuharska tekmovanja v pripravi zasavskih jedi, ki so jih pripravljale že naše babice in predstavljajo tradicijo, na katero smo zelo ponosni. Hrastniškemu dogodku je tako sledil še Grenadirmarš v Trbovljah, v Zagorju ob Savi pa je potekala 5. svetovna ajmohtijada. Oba tedna sta bila zapolnjena tudi s kulinarčnimi doživetji pri sodelujočih lokalnih gostinskih ponudnikih. //TIC

Foto: Simon Tanšek

Foto: Simon Tanšek

Foto: Simon Tanšek

Aktivnosti Večgeneracijskega centra Zasavje+ v Hrastniku

Med počitnicami smo pripravili pester nabor kreativnih in športnih delavnic za mlade. Čeprav so bile namenjene otrokom, so se jih redno udeleževali tudi starši in stari starši ter se preizkusili v ustvarjanju. Nastali so unikatni izdelki, kot so pahljače, vilinske lučke, poslikali smo tudi lončke za rože in vanje zasadili cvetlice. V avgustu smo imeli tudi šiviljsko delavnico, kjer smo iz odpadnega blaga ustvarili vrečke za kljukice v stilu vintage oblek. Za zaključek poletja pa smo si naredili mini tortice in se posladkali z njimi.

V septembru smo ob četrtnih začeli z rednimi druženji starejših v mladinskem centru. Ob ponedeljkih imamo druženje šivilj, kjer se lahko pridružite, kaj ustvarite s šivanko ali pa si kaj tudi popravite ob mentorstvu izkušenih šivilj. Na Dolu pri Hrastniku se v plesnih korakih zopet družijo članice plesne skupine Zasavski Country, kmalu pa bomo začeli tudi s slikarskim druženjem.

Zopet nas čakajo zanimive delavnice in predavanja. Vabljeni v naše prostore v Mladinski center Hrastnik ali na medgeneracijska druženja na Dol pri Hrastniku.

//NINA OMAN

Znanje za življenje

Brezplačna izobraževanja finančne pismenosti v Zasavju

Na Zasavski ljudski univerzi tudi v novem šolskem letu nadaljujemo izvajanje projekta *Finančno pismeni, finančno varni*, ki ga v okviru *Načrta za okrevalje in adpurnost* v celoti financira Evropska unija – NextGenerationEU. Namen projekta je odraslim vseh starosti ponuditi brezplačna izobraževanja s področja finančne pismenosti, ki jim bodo pomagala pri boljšem razumevanju in varnejšem upravljanju osebnih financ.

Do maja 2025 smo uspešno izvedli že pet izobraževalnih programov, v katere je bilo vključenih 60 udeležencev. Izobraževanja so potekala v Zagorju in Trbovljah, med udeleženci pa so bili odrasli vseh starosti. Vsi so poudarili, da so jim bili vseč praktični nasveti, prilagojene vsebine in strokovnost predavateljev, ki so se znali približati njihovim potrebam. Vsem udeležencem je bil vseč tudi obisk muzeja bančništva v Ljubljani, ki so si ga lahko v okviru izobraževanja brezplačno ogledali.

Ena izmed udeleženk je po koncu dejala: »Seminar mi je odprl oči. Veliko stvari sem delala narobe, zdaj pa bom bolj nadzorovala nakupe, razmišljala o trajnostni uporabi dobrin in predvsem varčevala za prihodnost.« Drugi udeleženec pa je dodal: »Obnovil in razširil sem svoje znanje. Predavanja so bila kakovostna in zanimiva, teme pa izvrstno izbrane.« Številni so izpostavili, da so bile posebej dragocene tudi delavnice o kriptovalutah in praktični nasveti o osebnem proračunu.

V septembru smo začeli dva nova programa – v Hrastniku in Trbovljah:

- Od finančnih vprašanj do jasnih odgovorov (50 ur) – program za odrasle vseh starosti. Začetek v torek, 23.

septembra 2025, ob 17. uri v prostorih OŠ narodnega heroja Rajka Hrastnik. Udeleženci bodo obravnavali osebne in družinske finance, varčevanje, investiranje, nepremičnine, dolgove, kriptovalute ter pasti prevar in špekulacij.

- Seniorji v akciji (105 ur) – javnoveljavni program za odrasle, starejše od 55 let. Začetek v četrtek, 18. septembra 2025, ob 17. uri v prostorih Zasavske ljudske univerze v Zagorju. Vsebina programa obsega upravljanje financ, varčevanje, naložbe, zavarovanja, dedovanje, nepremičnine in varnost na spletu.

V začetku leta 2026 bomo izvedli zadnji brezplačni izobraževalni program v okviru projekta *Finančno pismeni, finančno varni*: Pot do finančne svobode (105 pedagoških ur). Namenjen bo mladim do 35. leta in bo zajemal širok nabor tem – od osebnega proračuna, varčevanja, investiranja, kreditov, zavarovalništva in davkov do dedovanja, nepremičnin ter sodobnih oblik financ, kot so kriptovalute in blockchain.

Projekt *Finančno pismeni, finančno varni* se zaključuje junija 2026. Do takrat bodo programi brezplačno na voljo v Zasavju in drugih delih Slovenije, saj so del nacionalnega konzorcija izobraževalnih ustanov, ki odraslim ponujajo edinstveno priložnost pridobivanja znanja, ki je bilo prej pogosto dostopno le v plačljivih oblikah.

V času, ko se soočamo z draginjo, digitalizacijo in vse bolj zapletenimi finančnimi produkti, se znanje izkazuje kot najboljša naložba. Izobraževanja o finančni pismenosti posameznikom omogočajo, da denar obvladujejo odgovorno, varno in premišljeno – za danes in za prihodnost.

Za podrobnejše informacije in prijave se lahko obrnete na Zasavsko ljudsko univerzo:

telefon 031 486 932 (Laura Kmetič Jurečič) ali e-pošta laura.kmetic-jurecic@zlu.si.

Izobraževalni program	Ciljna skupina	Št. ur	Začetek	Lokacija	Vrsta programa
Od finančnih vprašanj do jasnih odgovorov	odrasli vseh starosti	50	23. 9. ob 17.00	OŠ NHR	neformalni izobraževalni
Seniorji v akciji	starejši od 55 let	105	18. 9. ob 17.00	ZLU	javnoveljavni
Pot do finančne svobode	mladi do 35 let	105	januar 2026	ZLU	javnoveljavni

Alain Jakopič

Izzivi kot stopnice na poti proti cilju

Predstavljamo vam navdihujočo zgodbo u učenju. Alain Jakopič je po hudi prometni nesreči z motorjem ter dolgi in naporni rehabilitaciji poiskal novo pot za dokončanje srednje šole. Ko je videl svoje nekdanje sošolce, kako se zagnano pripravljajo na študij in samostojno življenje, je tudi sam dobil zagon. Z vztrajnostjo in notranjo močjo je v okviru Zasavske ljudske univerze tudi sam uspešno zaključil srednjo šolo. S pridobljeno izobrazbo je dosegel cilj, ki se mu je prej zdel nedosegljiv. S tem je dokazal, da lahko premaguje življenjske izzive in s trdom uresniči svoje sanje.

Alain, lahko prosim opišeš svojo pot v času srednje šole?

V srednji šoli sem se soočal z velikimi izzivi, zlasti pri prilagajanju na novo okolje in usklajevanju šolskih obveznosti z obšolskimi dejavnostmi. Najtežje obdobje pa se je začelo v drugem letniku, ko sem doživel prometno nesrečo z motorjem. Po številnih zlomih in mesecu hospitalizacije v UKC Ljubljana me je čakala dolgotrajna rehabilitacija, ki je trajala do decembra. Zaradi bolečin in omejitev sem bil popolnoma odvisen od pomoči drugih, šolske obveznosti pa sem težko dohajal, zato mi ni uspelo zaključiti letnika.

Pred začetkom novega šolskega leta sem si zlomil še koleno, kar je prineslo novo hospitalizacijo, operacijo in večmesečno okrevalje. Zaradi dolgotrajne odsotnosti in pomanjkanja motivacije sem tudi tisto leto opustil šolanje. V tistem obdobju sem izgubil stik z učenjem, večino časa preživel doma in se težko soočal z vsakodnevnimi izzivi.

Kdaj in kako si dobil motivacijo za nadaljevanje šolanja?

Ponovna odločitev za šolanje se je porodila, ko sem videl, kako moji nekdanji sošolci nadaljujejo svoje šolanje in se vpišujejo na fakultete. Njihova zagnanost in skrb glede novega življenjskega obdobja – študija in samostojnega življenja – sta me spodbudila, da se ponovno lotim šolanja. Vpisal sem se v program Zdravstvena nega na Zasavski ljudski univerzi.

Zavedal sem se, da sem tega vreden ter si želim pridobiti znanje in kompetence za prihodnost.

Kako je potekalo šolanje na Zasavski ljudski univerzi?

Šolanje je bilo prilagojeno zaposlenim, zato je potekalo v popoldanskih urah, kar je bilo super, saj sem ob tem tudi sam preko študentskega servisa opravljal delo vadiatelja plavanja v KRC Hrastnik in si tako financiral šolanje, ki sem ga zaključil leta 2016. Po končanem izobraževanju sem začel pripravništvo, ki je trajalo šest mesecev, kasneje pa sem se zaposlil kot tehnik zdravstvene nege.

Pridobljena izobrazba mi je dala samozavest in občutek, da sem sposoben premagati vse ovire, in zdaj lahko opravljam zeleno delo.

Pa vendar pot do zelene izobrazbe ni bila najlažja.

Sprva sem verjel, da bom hitro pridobil motivacijo in se brez težav lotil učenja. Kmalu sem ugotovil, da bo pot mnogo težja – težko sem se osredotočil, misli so mi uhajale, pogosto sem samo zrl v prazno steno. Potreboval sem kar nekaj časa, da sem se privadil na dolgotrajno sedenje za knjigami. Z vztrajnostjo mi je iz tedna v teden uspelo podaljšati ure učenja.

Zdaj so pred teboj novi izzivi, priložnosti in ideje ...

Novembra lani sem se vključil v projekt Poni, ki mi je omogočil pridobitev osnov podjetniškega znanja, saj sem po zaključku usposabljanja odprl svoj s. p. Projekt mi je omogočil vzpostavitev številnih novih stikov in to, da sem postal zunanji izvajalec za ZD Radeče. To je šele začetek moje kariere.

Moj cilj je nadaljevati poslovno idejo pomoči družinam na domu. Želim povečati svojo prepoznavnost, ustvariti delovna mesta in sčasoma ustanoviti zavod.

Kako danes gledaš na svojo prihodnost?

Moja prihodnost je odprta in polna presenečenj. Verjamem, da bodo prva leta kariere težavna, a vztrajam pri izobraževanju ter gradnji znanja in izkušenj, da bom močnejši in uspešnejši.

Kaj bi rad sporočil mladim, ki se spopadajo z življenjskimi preizkušnjami?

Mladi se stalno soočajo z življenjskimi izzivi, ki pogosto prinesejo občutek obupa. Verjamem, da so ti izzivi namenjeni temu, da nas okrepijo in obogatijo z izkušnjami. Vse, kar življenje prinese, nas oblikuje.

Izzivi nas krepijo in učijo, da smo sposobni preseči še tako težke preizkušnje.

//JASNA KOKALJ, ALAIN JAKOPIČ

Pobrskejte po spletni strani Lahko.si, kjer najdete pestro ponudbo izobraževanj po celi Sloveniji, med drugim tudi tečaje in delavnice v vaši regiji.

Članek je nastal v sodelovanju z Zasavsko ljudsko univerzo v sklopu projekta Ozaveščanje za vseživljenjsko učenje, ki ga vodi Andragaški center Slovenije, sofinancirata ga Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada plus (ESS+).

Novosti in spremembe v Zdravstvenem domu Hrastnik

V Zdravstvenem domu Hrastnik si nenehno prizadevamo za kakovostno in dostopno zdravstveno oskrbo. V letošnjem letu smo uvedli kar nekaj novosti, saj smo pridobili tako nove sodelavce kot tudi nov zdravstveni program in opremo. Na ta način lahko občanom nudimo več storitev, ki so tudi kakovostnejše.

Nova zobozdravnica

V juliju se je naši ekipi pridružila zobozdravnica Vezira Junuzović Kasumović, dr. dent. med., ki bo v okviru zobozdravstvene ambulante na Dolu pri Hrastniku skrbela za ustno zdravje naših pacientov. Zobozdravnico odlikuje strokovnost in priazen pristop, zaradi katerega se pri njej dobro počutijo tako otroci kot odrasli. Verjamemo, da bo njena prisotnost pomembno pripomogla k razbremenitvi obstoječih ambulant in skrajšanju čakalnih dob.

Nova pnevmološka ambulanta

V ZD Hrastnik je 3. oktobra svoja vrata odprla nova pnevmološka ambulanta pod vodstvom Sebastjana Ašenbergerja, dr. med., specialista pnevmologije. Pnevmoška ambulanta obravnava bolezni pljuč in dihalnih poti. Na pnevmološki pregled – prvi ali kontrolni – se lahko naročite po telefonu 03 565 45 57 ali po e-pošti pneumo@zd-hrastnik.si. Ambulanta bo delovala ob ponedeljkih od 7.00 do 13.30 in torekoch od 7.00 do 11.00 v prenovljenih prostorih v stari stavbi zdravstvenega doma (dostop čez most nad lekarno).

Nova oprema

Za potrebe izvajanja nujne medicinske pomoči smo kupili nov prenosni ventilator, ki igra ključno vlogo pri določanju izida zdravljenja pacientov. V čakalnicah zobozdravstvenih ambulant in čakalnico pred pediatrično ambulanto in splošno ambulanto 5 smo zamenjali dotrajane klopi, pnevmološko ambulanto pa opremili s sodobnimi aparaturami (spirometer, aparat za bronhoprovokacije).

Odpoved koncesijske pediatrične ambulante

Obveščamo vas, da je Katarina Potušek Kuhar, dr. med., specialistka pediatrije, podala odpoved koncesije za izvajanje dejavnosti v naši ustanovi.

Pediatrijni se zahvaljujemo za dolgoletno sodelovanje ter za njen prispevek k zdravstveni oskrbi otrok in mladostnikov v naši skupnosti. Starše in skrbnike bomo pravočasno obvestili o nadaljnjih korakih zagotavljanja nemotene pediatrične oskrbe.

Skupaj za dobrobit naših pacientov

Z odprtjem novih ambulant in prilagoditvami v naši dejavnosti želimo ohranjati visoko raven zdravstvene oskrbe ter se čim bolj približati potrebam lokalnega prebivalstva. V ZD se s skupnimi močmi trudimo, da bi za občane skrbeli čim bolj strokovno in da bi bili občani čim hitreje pregledani. Občani Hrastnika morebiti nimajo občutka, da se za zidovi ZD poleg strokovnega dela (tj. pregledovanja in zdravljenja obolelih) dogaja tudi kaj drugega. Vendar je bilo ves čas treba skrbeti, da je pridobljeni program [p] ostal v resnici aktiven.

Kljub novim pridobitvam, na katere smo zelo ponosni, pa smo že začeli razmišljati o tem, katere programe bi poleg obstoječih še poskušali pridobiti. Še naprej se bomo trudili zagotoviti izvajanje polnega obsega osnovne zdravstvene dejavnosti.

Medgeneracijski pretok zdravega načina življenja – GIBČEN.SI

Lani smo oblikovali zamisel za prijavo projekta na razpis Partnerstva LAS Zasavje. Društvo Sožitje Hrastnik in Peter Dolinšek s.p. sta postala partnerja v našem izbranem in potrjenem projektu z naslovom *Medgeneracijski pretok zdravega načina življenja – GIBČEN.SI*. Glavni namen projekta je opolnomočiti, pomagati, ozavestiti in okrepiti znanje za zdrav in posledično aktiven način življenja. V današnjem načinu življenja se je potreba po gibanju zaradi preživetja močno zmanjšala, saj svet, ki ga obvladuje tehnika in tehnologija, stremi k zmanjšanju vseh naporov ter omogočanju lagodnega in udobnega življenja posameznika. Na drugi strani pa je le gibanje tisto, ki skozi doživljanje in zaznavanje sveta otroku omogoča zaznave, pridobivanje informacij in skladen razvoj. Z gibanjem otrok raziskuje in spoznava svet, zato je s tega vidika gibanje tisto, ki omogoča, povezuje in spodbuja posamezna področja razvoja. Ne le to, zadostne gibalne dejavnosti v otroštvu izboljšujejo zdravje odraslih. Torej gre pri omogočanju gibalnih aktivnosti v predšolskem obdobju za širšo družbeno korist.

Simbolično bomo posadili hrast in želode, ki bodo vzkalili. S tem bomo podprli varstvo, ustvarjanje in obnovo gozdov, trajnostno gospodarjenje z njimi. Iz malega zraste veliko, tako človek kot narava. Če ga/jo negujemo, bo lepo in visoko, ter zakoreninjeno, če vzgajamo in dajemo varnost. K vsem dejavnostim za doseganje strategij lokalnega razvoja smo povabili Društvo Sožitje z njihovimi idejami in inovacijami. Soustvarili bi delavnice, v katerih bi predajali svoje znanje z generacije na

generacijo, bili v stiku z naravo in ozaveščali o zdravi prehrani ter pomembnosti gibanja in hkrati povezovanja, druženja in krepitev družbenih stikov – aktivno, medgeneracijsko, z/v naravo/i.

Projekt vsekakor ustvarja novo dodano vrednost zaradi vpletenosti znanja in izkušenj starejših, njunega predajanja med generacijami in mlajšim rodovom. Predšolskim otrokom je vsako novo znanje dodana vrednost in pridobivanje izkušenj, krepitev socializacijskih veščin, ozaveščanje in krepitev funkcionalnih komunikacijskih spretnosti; hkrati gre tudi za krepitev promocije zdravega življenjskega sloga, ki ga žal v današnjih, digitalnih časih primanjkuje. Pomemben moment se zgodi, ko pri neformalnih oblikah delavnic opolnomočimo in vključimo ranljive skupine na zelo prijeten in spontan način.

Operacija je investicijske narave in vključuje nakup igral, ki so podstat za spodbujanje otrok k navadi in potrebi po gibanju in igranju. Postavljeni elementi igral bodo narejeni iz sodobnejših materialov, ekološko bolj sprejemljivih ter varnih za okolje in otroke. Partner v projektu, Peter Dolinšek s.p., bo izdelal klopi in mize za Vrtec Hrastnik, ki bodo služile za počitek po gibalnih aktivnostih in izvedbo delavnic na prostem. Udeležili se bomo tudi praktične izkušnje v njegovih prostorih lesarske delavnice. Sledite nam na FB Vrtca Hrastnik in na spletni strani vrtca. //

PETRA KAČIČNIK ŠKOF

Trebič (Češka) Job shadowing

V aprilu smo se v okviru 2. programskega obdobja akreditacije Erasmus+ odpravile na Češko, v mesto Trebič, ki je na Unescovem seznamu svetovne dediščine. Je zgodovinsko bogato s številnimi dragocenimi spomeniki. Mesto očara ne le zgodovinske navdušence, temveč tudi ljubitelje narave, saj se nahaja na enem najčistejših območij Češke. Tudi nas je mesto povsem očaralo in navdušilo. Ne le mesto samo, temveč tudi sledenje na delovnem mestu.

Tri vzgojiteljice (Alma, Nataša, Saša), »en cilj« – opazovati, poslušati, učiti se. V okviru *job shadowinga* smo na Češkem vstopile v vrtec Kindergarten at the Castle (Mateřská škola Na Hradě), kjer se vsak dan prepletajo sodobni pristopi, toplina in igrivost. Naša naloga je bila preprosta, a dragocena: biti tihe sence ob otrocih in pedagogih ter spremljati naslednja področja:

- uvajanje inovacij in novih pedagoških praks s področja IKT,
- razvoj kompetenc otrok z manj priložnostmi,
- skrb za boljši motorični razvoj otrok,
- krepitev komunikacijskih veščin v angleščini.

Kindergarten at the Castle (vrtec na gradu) je zasebni vrtec v centru mesta, ki si prizadeva biti varen, prijazen in ponuditi prijeten kraj za razvoj otrok ter prijazno vzdušje za vso družino. Starši so vsak popoldan dobrodošli v igralnicah, da se igrajo s svojimi otroki in jim ti pokažejo, kaj so počeli čez dan. Angleški jezik je del vsakdanje komunikacije v vseh treh oddelkih vrtca: modrem (2–3 let), zelenem (3–4 let) in rumenem (5–6 let). Normativ v modrem oddelku je 10–13 otrok, v zelenem in rumenem pa 15–18. V vsakem oddelku so štiri strokovne delavke, od tega dve vzgojiteljici, učiteljica angleščine in asistentka (spremljevalka). Vsaka je zadolžena za pripravo svojega dela strokovnega programa, pri vodenju se izmenjujejo. Vse štiri pri delu uporabljajo tudi angleščino.

Igralnice so zelo velike, dvainpolkrat večje kot naše. So zelo svetle in prijetne. V vsaki igralnici je fotokopirni stroj in velik interaktivni zaslon. Vsaka igralnica

ima svojo umivalnico, ki je tako velika kot igralnica v našem vrtcu. V njej je tudi stranišče za odrasle z umivalnikom. Otroci in strokovni delavci ne uporabljajo papirnatih brisačk, temveč brisačke iz blaga.

Velikost prostora jim omogoča, da imajo v igralnici postavljene koticke vseh področij kurikulumuma (gibanje, matematika, jezik, umetnost, družba, narava). V delu igralnice, ki ga imenujejo center (tam se dobijo po končanem zajtrku), vsak dan določijo, v katerih koticčkih se bodo odvijale vodene dejavnosti, otroci pa na tabli s svojimi simboli označijo, v kateri dejavnosti bodo sodelovali. Med dejavnostmi lahko seveda tudi prehajajo, če je tam prostor.

Vsak dan pri svojem delu uporabljajo tudi interaktivno tablo. Na njej so otroci na primer razvrščali like po velikosti, barvi in obliki. V času našega obiska so bile vse dejavnosti povezane z dnevom zemlje. Zajemale so razvrščanje odpadkov, recikliranje, varčevanje, trajnostno mobilnost, pomen živali in ohranjanja njihovega okolja, pomen čistih voda itd.

Velik poudarek je na gibanju. Vrtec ima svoj vrt, ki je v bližini manjšega jezera. Tam imajo lopo z vrtnim orodjem za otroke in odrasle. Del kompleksa z vrtom je tudi stalna čutna pot. Tudi v igralnici v vrtcu imajo stalni koticček za tehniko, kjer imajo na voljo različne trdote lesa, žebelje in kladiva.

Po drugi strani pa je bilo opaziti, da se pri likovnih delih veliko poslužujejo šablon. Otrok tako na primer ni sam izstrigel kroga iz papirja, temveč je dobil že narejen krog, ki ga je nato samo pobarval (Zemlja).

Zadnji dan smo se z javnim avtobusom odpeljali do kulturnega doma, kjer smo si ogledali nastop deškega pevskega zbora. Zanimivo je bilo, da so otroci med vožnjo stali, saj na avtobusu ni bilo prostora; posledično tudi niso bili privezani. To se je vsem zdelo povsem normalno.

Vrtec nima lastne kuhinje in otrokom omogoča samo dieto za laktozno intoleranco, za otroke, ki imajo druge diete, morajo starši sami zagotoviti hrano. V vrtec je dovoljeno prinašanje sladkarij in druge hrane (vsak zase).

Pri opazovanju dela v vrtcu na Češkem smo ugotovile, da so naši vrtci sicer prostorsko precej omejeni, sicer pa delamo zelo dobro. Seveda se od drugih lahko vedno kaj novega naučimo, zato je bila to zelo dobrodošla izkušnja. Zanimivi so bili njihovi pristopi na področju IKT-ja in angleščine, ki jih bomo z veseljem uporabljale tudi pri svojem delu. //SAŠA BAVCON UDUČ

Sledenje na delovnem mestu – Vrtec Matije Gubca Zagreb

Vrtec Hrastnik se vključuje v projekte *job shadowinga*, tj. sledenja na delovnem mestu, kjer vrtčevski strokovni delavci spoznavamo pedagoško prakso v tujini. Letos je obisk potekal v Zagrebu. V Vrtec Matije Gubca Zagreb sva se odpravili Nika Učakar in Nives Oplotnik, kjer so naju gostili pet dni.

Prvi dan so naju sprejeli v centralni enoti in nama predstavili vrtec, ki ponuja štiri enote, skupaj 17 oddelkov – od tega se v enem oddelku izvaja waldorfska pedagogika, v dveh oddelkih poteka montessori pedagogika, prav tako imajo tudi dva oddelka angleškega jezika. Za izvajanje tovrstne pedagogike potrebujejo zaposleni nadaljnje izobraževanje. Delo poteka v jutranji in popoldanski izmeni, saj je vrtec odprt dlje časa kot pri nas. Otroci obiskujejo vrtec do sedmega oziroma osmega leta.

Naslednji dan sva se poleg dela v njihovem oddelku udeležili tudi strokovnega aktiva s poudarkom na čustvovanju otrok, dan kasneje so naju sprejeli še v waldorfskem oddelku, kjer so nama pripravili predstavo in pokazali njihov vsakdan, ki se v nekaterih elementih razlikuje od našega. Velik pomen dajejo rutini, saj se otroci tako počutijo varne.

Zadnji dan sva obiskali še četrto enoto – oddelek, kjer so otroci s težjimi zdravstvenimi težavami. Ne gre za običajen oddelek, saj so ti otroci ločeni od preostalih in se v vrtec vključujejo zgolj dvakrat tedensko. Ko napredujejo, se

postopoma pridružijo rednemu oddelku, kjer sobivajo s preostalimi vrstniki. V oddelkih bivajo tudi otroci s spremljevalci, v času obiska sva tako spoznali deklico z downovim sindromom. Poseben čas pa namenjajo nadarjenim otrokom, s katerimi delo poteka individualno.

Razlike so tudi v velikostih igralnic. So mnogo večje, otrokom lahko nudijo več prostora za gibanje. Večina igralnic ima izhod na igrišče, kjer preživijo velik del dneva. Otroci in zaposleni imajo vseskozi v vrtcu dežna oblačila in obutev. Njihova igrišča so velika, polna igral, čutnih poti, na razpolago imajo tudi pitnike. Sicer pa je sam potek dneva podoben našemu: sprejem otrok, zajtrk, jutranji pozdrav, malica, bivanje na prostem, kosilo, počitek in odhod domov. Pred počitkom se jim

v oddelku pridruži zdravstveni vodja in otrokom ponudi pomoč pri umivanju zob.

Njihov vrtec ima na razpolago strokovni tim, v katerega so vključeni pedagog, defektolog, logoped, zdravstveni vodja in strokovni vodja. Otroci tako hitreje pridejo do obravnave ob morebitnih težavah. Sodelujejo tudi z zunanjimi institucijami: bolnišnico, centrom za rehabilitacijo in centrom za podporo staršem. Zanimivo je tudi to, da je ob vpisu otroka potreben razgovor s starši, pri katerih pridobijo vse informacije o otroku – obdobje nosečnosti, potek poroda in morebitne posebnosti.

Izkušnja je bila zares pozitivna. Z veseljem bova to predstavili tudi našim zaposlenim in nekatere elemente prav gotovo vnesli v naš vsakdan. //NIKA UČAKAR

Zaključeno 2. programsko obdobje akreditacije Erasmus+ v Vrtcu Hrastnik

V Vrtcu Hrastnik smo dobitniki akreditacije Erasmus+ za obdobje 2023–2027. V prijavnici smo si zadali pet ciljev, ki nam bodo pomagali krepiti kompetence in dvignili raven našega dela.

Konec avgusta se je uspešno zaključilo 2. programsko obdobje akreditacije Erasmus+ v Vrtcu Hrastnik. V tem programskem obdobju smo imeli odobrenih 9.418 evrov. Izvedena so bila tri sledenja na delovnem mestu, in sicer dve na Hrvaškem in eno na Češkem, skupno smo

na sledenja poslali osem naših sodelavk. Za izobraževanje v tujini se v tem programskem obdobju ni odločil nihče.

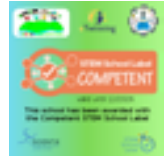
Ponosni smo, da smo v tem programskem obdobju vse aktivnosti izvedli na zelen način potovanja, kar pomeni, da smo izbrali okolju prijaznejši način (deljenje avta, avtobus, vlak ...). Realizacija in evalvacija po zaključenem 2. programskem obdobju sta pokazali, da smo bili pri črpanju sredstev uspešni – izmenjave strokovnih delavcev smo načrtovali

skrbno, varčno in kljub temu sledili ciljem, ki smo si jih zadali v prijavnici.

Zakorakali pa smo že v 3. programsko obdobje, v katerem imamo odobrenih 12.653 evrov. V tem programskem obdobju načrtujemo udeležbo dveh zaposlenih na izobraževanju v tujini in vsaj štirih zaposlenih na sledenju na delovnem mestu. Vse naše aktivnosti lahko spremljate tudi na spletni strani Vrtca Hrastnik. //DUNJA VOLAVŠEK

Vrtec Hrastnik kot prostor raziskovanja, ustvarjalnosti in inovacij

Pridobili smo mednarodni certifikat STEM School Label – Competent

V Vrtcu Hrastnik verjamemo, da so otroci že od zgodnjega otroštva naravni raziskovalci, radovedni opazovalci sveta in aktivni soustvarjalci znanja. Ta vizija nas je vodila k vključevanju sodobnih pristopov učenja, med katerimi posebno mesto zaseda STEM – povezovanje naravoslovja, tehnologije, inženirstva, umetnosti in matematike. Z veseljem sporočamo, da smo za svoje delo prejeli pomembno mednarodno priznanje: STEM School Label – Competent, ki potrjuje, da smo na pravi poti.

Kaj je STEM School Label?

STEM School Label je evropski okvir, ki omogoča šolam in vrtcem, da ocenijo in izboljšajo svojo vključenost v področja STEM (angl. *Science, Technology, Engineering, Mathematics*). Certifikat podeljuje organizacija European Schoolnet, ki s podporo Evropske komisije spodbuja kakovostno izobraževanje na področju znanosti in tehnologije. Šole in vrtci, ki se odločijo za ta korak, morajo izpolniti natančen vprašalnik, priložiti dokaze o svojem delu in načrtih ter izkazati svojo predanost dolgoročnemu razvoju na področju STEM izobraževanja.

Ob tem obstajajo tri ravni certifikata: *Emerging* (začetna), *Competent* (srednja) in *Proficient* (napredna). S ponosom lahko rečemo, da smo z izpolnjevanjem strogih kriterijev prejeli srednjo stopnjo, STEM School Label – Competent, kar pomeni, da že zdaj sistematično uvajamo STEM pristope, pri čemer pa imamo še veliko prostora za nadaljnji razvoj in izpopolnjevanje.

Zakaj STEM v vrtcu?

Morda se kdo ob tem vpraša, zakaj bi bilo področje naravoslovja in tehnologije sploh del predšolskega kurikuluma. Odgovor je preprost: otroci se že zelo zgodaj začnejo srečevati z znanstvenimi vprašanji in tehnološkimi izzivi. Ko otroci gradijo stolpe iz kock, opazujejo spremembe v naravi, sestavljajo preproste stroje, programirajo robota ali ugotavljajo, zakaj se nekaj premika – so to pravzaprav njihove prve izkušnje s STEM svetom. Naš cilj ni, da iz otrok naredimo znanstvenike, temveč da ohranimo njihovo naravno radovednost, jo spodbujamo in nadgrajujemo skozi igro, raziskovanje in sodelovanje.

Kako smo uvajali STEM pristop v vrtcu?

Naša pot do certifikata se ni začela čez noč. Šlo je za proces, ki

se je postopoma razvijal skozi načrtno uvajanje novih pristopov, timsko sodelovanje strokovnih delavcev, povezovanje z družinami in lokalno skupnostjo ter vključevanje v evropske projekte.

1. Uporaba modela učenja 5E

Pri načrtovanju dejavnosti smo se opirali na sodoben model 5E (*Engage* – navduši, *Explore* – razišči, *Explain* – razloži, *Elaborate* – poglobi, *Evaluate* – ocenjuj). Dejavnosti so zasnovane tako, da otroci aktivno sodelujejo, raziskujejo, sprašujejo, preizkušajo in oblikujejo svoje razumevanje sveta skozi konkretne izzive.

Vsak korak v tem modelu smo povezali z enim od področij STEAM. Tako se je denimo dejavnost na temo odpadkov začela z zgodbo, ki je pritegnila pozornost otrok, nadaljevala z raziskovanjem materialov, prešla v poskuse, nato so otroci programirali robota za razvrščanje, na koncu pa samostojno reševali naloge in predstavili svoje ugotovitve.

2. Dejavnosti v okviru evropskega tedna programiranja (Code Week)

Z izjemnim odzivom smo se vključili v vseslovensko in evropsko pobudo Code Week, ki spodbuja zgodnje učenje programiranja in računalniškega mišljenja. V projektu je sodelovalo kar 14 oddelkov našega vrtca, kar kaže na močno motivacijo in zavzetost vzgojiteljskega kolektiva.

Otroci so se v sklopu tedna programiranja srečali z osnovami kodiranja skozi gibanje, igre brez ekranov (angl. *unplugged activities*) in uporabo različnih robotkov. Programiranje poti, sledenje navodilom, ustvarjanje kodiranih sporočil in reševanje izzivov je postalo del njihove vsakdanjosti – skozi igro in ustvarjalnost.

3. Izobraževalna robotika kot orodje sodobnega učenja

Pomemben del našega STEM pristopa predstavlja uporaba izobraževalnih robotov, ki smo jih postopoma vključevali v vsakodnevne dejavnosti:

- Beebot – programirljiv robot v obliki čebelice, ki omogoča učenje orientacije, matematike in jezika.
- Cubetto – lesen robot s kodirnimi ploščicami, primeren za najmlajše in za učenje brez ekranov.
- Mouse Bot – miš v labirintu, ki otrokom nudi priložnost načrtovanja poti in eksperimentiranja.

- mTiny – interaktivni robot, ki omogoča zgodborisno programiranje in povezovanje vsebin.

Otroci so se z uporabo robotov učili osnov programiranja, razvijali logično razmišljanje in predvsem krepili sodelovanje pri reševanju nalog.

4. STEAM laboratorij – prostor ustvarjanja in raziskovanja

Ena od pomembnejših pridobitev zadnjega obdobja je bil STEAM laboratorij, ki smo ga vzpostavili v okviru mednarodnega projekta Erasmus+. Ta namenski prostor je opremljen z materiali in pripomočki, ki otrokom omogočajo raziskovanje na različnih področjih: od gradnje in eksperimentiranja do umetniškega izražanja z uporabo tehnologije.

V laboratoriju potekajo tematski dnevi, skupne dejavnosti oddelkov, manjše raziskovalne naloge in ustvarjalni projekti. Otroci lahko preizkušajo mehanske principe, sestavljajo konstrukcije, ustvarjajo z orodji, uporabljajo lupe, mikroskope, digitalne naprave in druge raziskovalne pripomočke.

STEAM laboratorij ni le prostor, ampak živa učilnica, ki spodbuja povezovanje različnih znanj in razvijanje ustvarjalnega mišljenja.

5. Vključevanje staršev in lokalne skupnosti

Zavedamo se, da je pomembno, da so v proces učenja vključene tudi družine in lokalna skupnost. V tem duhu smo v okviru Festivala eksperimentov, ki smo ga pripravili v sodelovanju z različnimi oddelki vrtca, organizirali ustvarjalne delavnice za otroke in starše.

Delavnice so ponudile številne praktične in interaktivne

dejavnosti: preproste znanstvene poskuse, kodiranje z različnimi materiali, gradnjo preprostih naprav, ustvarjanje s svetlobo in barvami. Starši so tako lahko neposredno spoznali, kako potekajo naše dejavnosti, otroci pa so uživali v sodelovanju s svojimi družinami in skupnem odkrivanju.

Festival je bil izjemno dobro obiskan, odzivi staršev pa so nas spodbudili, da bomo takšna srečanja še naprej ohranjali kot del naše prakse.

Pomen priznanja in pogled naprej

Certifikat STEM School Label – Competent je za naš vrtec izjemnega pomena. Predstavlja potrditev našega dela, prizadevanj in inovativnosti, ki jo dnevno vlagamo v vzgojno-izobraževalni proces. Hkrati nam omogoča, da se kot ustanova vključujemo v širši evropski prostor, izmenjujemo izkušnje z drugimi vrtci in šolami ter smo prepoznani kot primer dobre prakse.

Znotraj vrtca je oblikovan tudi STEAM tim, ki spremlja in načrtuje nadaljnji razvoj vsebin na tem področju ter spodbuja sodelovanje med strokovnimi delavci. V sodelovanju z vodstvom in preostalim kolektivom išče načine, kako nadgrajevati obstoječe dejavnosti in krepiti vlogo vrtca kot prostora sodobnega učenja.

Zahvaljujemo se vsem vzgojiteljem, pomočnikom, staršem in zunanjim sodelavcem, ki so s svojim delom, podporo in zaupanjem prispevali k temu uspehu. Predvsem pa hvala otrokom – njihova radovednost, vprašanja, poskusi in ustvarjalnost so naše največje priznanje. S STEM pristopom jim pomagamo, da razvijajo veščine, ki jih bodo potrebovali v prihodnosti – ne le za razumevanje sveta, ampak za njegovo soustvarjanje. //

NATAŠA BABIČ

Festival eksperimentov na Dolu pri Hrastniku

V aprilu je Vrtec Hrastnik v okviru mednarodnega projekta Erasmus+ The STEAM Challenge na Dolu pri Hrastniku organiziral dogodek, ki je navdušil tako otroke kot njihove starše – Festival eksperimentov. Ta poseben dan je bil posvečen raziskovanju, opazovanju in doživljanju znanstvenih pojavov skozi igro, sodelovanje in lastno izkušnjo.

Cilj festivala je bil približati znanost in raziskovalni način razmišljanja že najmlajšim ter jim omogočiti, da skupaj s starši postanejo raziskovalci, eksperimentatorji in radovedni opazovalci sveta. Vzdušje je bilo polno veselja, navdušenja in čudenja nad vsakdanjimi pojavi, ki so pod drobnogledom postali pravi mali čudeži.

Festival eksperimentov ni bil le niz zanimivih dejavnosti, temveč celovit pristop k spodbujanju otroške radovednosti in razvoja ključnih kompetenc z elementi STEAM (*Science, Technology, Engineering, Art, Math*). V središču je bilo raziskovanje naravnih pojavov, uporaba različnih materialov, orodij in tehnologij ter ustvarjalno razmišljanje – vse tisto, kar tvori temelje sodobnega izobraževanja.

Znanost (*Science*) je bila prisotna v skoraj vseh dejavnostih: otroci so raziskovali pojav plovnosti, spremembe agregatnih stanj, opazovali reakcije med snovmi ter se učili postavljati hipoteze in jih preverjati. V dejavnostih z vodo, kisom, sodo bikarbono, oljem in barvili so skozi lastno izkušnjo razvijali razumevanje naravnih zakonitosti in vzročno-posledičnih povezav.

Tehnologijo (*Technology*) so otroci uporabljali tako, da so spoznavali delovanje digitalnega mikroskopa in s tem razvijali natančnost pri opazovanju, sposobnost usmerjanja pozornosti ter digitalno pismenost. Z mikroskopom so na primer primerjali texture kamnin, peska ali listov, kar jih je spodbudilo k razmišljanju o strukturi sveta, ki ga ne vidimo s prostim očesom.

Na tej točki je festival še dodatno

obogatila ekipa iz 4. dritla, ki se nam je prijazno pridružila in otrokom predstavila izobraževalne robote ter jih preko igre uvedla v osnove programiranja. Otroci so z velikim zanimanjem preizkušali, kako s preprostimi ukazi usmerjati robota, reševali naloge in razmišljali kot pravi mali programerji. Ta stik s tehnologijo jih je spodbujal k logičnemu razmišljanju, načrtovanju in vztrajnosti pri iskanju rešitev.

Inženirstvo (*Engineering*) se je izražalo pri preprostih konstrukcijah, kot so mlinčki, ki jih je poganjala voda. Otroci so ugotavljali, kako postavitve vpliva na gibanje, raziskovali pretok vode in eksperimentirali z materiali. S tem so razvijali spretnosti reševanja problemov, preizkušanja različnih rešitev in sodelovanja z vrstniki.

Umetnost (*Art*) je prišla do izraza v dejavnostih, kjer so otroci s pomočjo barv, svetlobe in sence izražali svojo ustvarjalnost. Ob tem so raziskovali tudi fizikalne pojave, kot so lomljenje svetlobe, prelivanje barv in optične iluzije. Otroška umetnost na festivalu ni bila ločena od znanosti – bila je njen del, saj je vsaka mavrica, ki so jo ustvarili z vodo in flomastri, hkrati predstavljala estetski izraz in fizikalni pojav.

Matematika (*Mathematics*) se je prepletala z vsemi dejavnostmi – otroci so šteli, primerjali količine, ocenjevali razdalje, ugotavljali razlike v gostoti snovi ter s tem razvijali sposobnosti merjenja,

razvrščanja in logičnega razmišljanja. Preko igre so razvijali osnovne matematične koncepte in jih povezovali z vsakdanjimi izkušnjami.

Skozi vsako delavnico so otroci razvijali tudi mehke veščine: komunikacijo, sodelovanje, vztrajnost, radovednost, sposobnost sklepanja in oblikovanja vprašanj. Učenje ni bilo podano, temveč doživeto – in prav v tem je njegova moč.

Ena največjih vrednosti dogodka je bilo prav sodelovanje staršev. Festival je bil čudovita priložnost, da so starši in otroci skupaj vstopili v svet eksperimentov, se učili drug od drugega, delili navdušenje in radovednost. Marsikateri starš se je prelevil v mentorja, opazovalca ali pa kar otroka v raziskovanju.

Dogodek je potekal v sproščenem, a hkrati strokovno vodenem vzdušju. Strokovni delavci vrtca so otrokom nudili varno okolje za raziskovanje, obenem pa jih spodbujali k razmišljanju, postavljanju vprašanj in oblikovanju lastnih ugotovitev.

Festival eksperimentov je še en dokaz, kako močno lahko že najmlajši razvijajo naravoslovne in tehnične kompetence, če jih le spodbudimo na pravi način. Preko igre, sodelovanja in doživetij se je zgodilo pravo učenje – takšno, ki se ga ne pozabi.

Ob koncu dneva so se otroci domov vrnili polni vtisov, vprašanj in idej za nove poskuse. Starši pa so izkusili, kako dragocen je čas, preživet ob skupnem raziskovanju in učenju. //NATAŠA BABIČ

VDC Zasavje na Funštercu

Skupaj gradimo vključujočo skupnost

Tudi letos smo se v VDC Zasavje z veseljem odzvali povabilu na tradicionalno prireditev Funšterc – festival stekla in zasavske kuhinarke, ki je v začetku septembra ponovno napolnil Hrastnik z vonjavami, okusi in prijetnim utripom.

Že zjutraj smo napeli vse moči in začeli pripravljati vse sestavine. Pa smo lupili in ribali, rezali in sekljali ter zraven prepevali in se imeli super. Ko smo vse »zmetali skupaj«, je bila seveda potrebna »štih proba«. »U, madanca!« se je slišalo v en glas. »Sej je k'r okej.«

Pa smo šli, šus proti Hrastniku, polni zagona in dobre volje. Najprej smo »spedenali« stojnico, se podružili s preostalimi, nato pa zavihali rokave in začeli peči. Sodelovali smo prav vsi – eni smo pekli, drugi pripravljali krožnike, tretji dodajali dodatke, četrti pobirali žetončke, naša Samira pa je bila glavna pri stikih z javnostjo: »Super se mi je zdelo, bila sem zelo zadovoljna, vse smo opravili skupaj in na koncu zmagali, česar smo bili zelo veseli.« je povedala.

Če smo se zjutraj še malce spraševali, ali je masa res okej, ali smo zadeli, nam je to strokovna komisija potrdila ob koncu Funšterca in nas nagradila s prvim mestom v kategoriji krum-pantoča. Tega smo se zelo razveselili, saj smo še enkrat dobili potrditev, da se s skupnimi močmi, vztrajnostjo in srčnostjo daleč pride. Z udeležbo na dogodku smo želeli pokazati, da osebe z različnimi sposobnostmi lahko veliko prispevajo k bogastvu našega vsakdana – če jim le damo priložnost.

VDC Zasavje poleg drugih storitev izvaja tudi podporne storitve socialnega vključevanja, ki so namenjene odraslim osebam z intelektualno oviranostjo. Te storitve vključujejo pomoč pri vključevanju v okolje, spremljanje pri opravljanju različnih dejavnosti ter spodbujanje samostojnosti in osebne rasti. S sodelovanjem v podpornih storitvah socialnega vključevanja naši uporabniki razvijajo svoje potenciale, krepijo samostojnost in navezujejo nova prijateljstva. Mnogim omogočajo tudi samostojno bivanje. Obenem pa tovrstna druženja pomembno prispevajo k razbijanju predsodkov in spodbujajo solidarnost.

Vabimo vas, da se nam pridružite kot prostovoljci ali podporne osebe!

V VDC Zasavje verjamemo v moč skupnosti in povezovanja. Če si želite prispevati k bolj vključujoči družbi, imate veselje do dela z ljudmi in iščete priložnost za nova doživetja – vas vabimo, da postanete del naše zgodbe. Prostovoljci pri nas lahko sodelujejo pri različnih aktivnostih: spremljajo uporabnike na sprehodih, sodelujejo pri delavnicah, dogodkih ali pa preprosto preživijo nekaj ur v družbi ljudi, ki cenijo iskren pogovor in prijazno besedo.

Za več informacij nam lahko pišete na alja.vozelj@vdc-zasavje.si ali nas obiščete na spletni strani www.vdc-zasavje.si.

Hvala vsem, ki ste nas obiskali na Funštercu in z nami delili prijetne trenutke. Skupaj ustvarjamo prostor, kjer je vsakdo sprejet – takšen, kot je. //TJAŠA ZDOVC, ALJA VOZELJ

Pozor, prvošolci v šoli!

Prvi september, ponedeljkovo jutro in mali ščemeči trebuščki. Solzice ponosa v očeh staršev in čisto prave šolske torbe, pripravljene na zakladnico znanja. Dan je bil za vse nekaj posebnega, novega, vznemirljivega. Niso še vedeli, kaj jih čaka, radovedno so opazovali in čakali, da zakorakajo v šolo.

Zdaj je za njimi že kar nekaj zgodnjih jutur in majhnih, pomembnih izkušenj, ki se sestavljajo v veliko celoto.

Prvošolčki delimo nekaj prvih vtisov tudi z vami.

Zanje najtežje vprašanje je bilo: »Kaj je sploh šola?«.

Alja pravi, da tisto, ko gredo starši v službo, otroci pa v šolo.

Zoja in Brigita se strinjata, da je to prostor, kjer se učiš in nekaj naučiš, da te lahko sprejmejo tja, kjer si želiš delati.

Ita pove, da je to razred, Oskar, da je podobna hiši, Jon pa, da je zgradba.

Sofija modro poudari, da je to nekaj pomembnega. Ela in Jaka pa, da je to kraj, kjer se učimo in igramo.

Vsi prvošolci se strinjajo, da šola ni naporna, ker je tu lušno in fajn. Radi imajo težke naloge, da se tako kaj naučijo in izvedo še več, kot so v vrtcu.

Ponosno so povedali tudi:

V šolo hodim,

- da se naučim črke, pa pisat in brat (*Ela in Ita*),
- da se naučim, kar se nisem že v vrtcu (*Sofija*),
- da se učim, pišem, rišem, delam nalogo in ustvarjam (*Alja*),
- da se naučim tudi kakšno pesmico (*Zoja*),
- da se kaj naučim, da bom lahko imela hotel za živali (*Brigita*),
- ker je fajn (*Oskar*).

Radi imajo učenje, še vedno pa je prva v vrsti igra. In učitelji se trudimo, da bi to dvojce združili in prehod iz vrtca v šolo naredili kar se da prijeten in »mehak«. To se kaže v veselju in ponosu, ki učencem sijeta iz oči, ko jih vprašaš, kaj imajo v šoli najraje.

Jonu je všeč, ko pride v 1. a in ko imajo angleščino.

Ita rada sestavlja sestavljanke, Brigita pa se najraje igra, dela težke naloge in gre ven.

Alja je zelo rada zunaj, rada riše, se igra z dojenčki, z Jonom in lutkama Lili in Binetom.

Zoja se s Sofijo najraje igra konjičke.

Jaka obožuje igro z avtomobili, Sofija pa se rada uči, igra, rada ima pašeto in rada bi igrala tudi violino.

Ela se rada igra in piše, medtem ko Oskar poudari, da mu je v šoli všeč, da se igramo in nič drugega.

Noben začetek ni povsem gladek in preprost, sploh če si majhen in greš med velike. Ampak prvošolci zdaj že ponosno korakajo po šolskih hodnikih, njihove zamisli se zlivajo v igro in znanje. Naj navdušenje traja še dolga, dolga leta. //UČENCI

IN UČITELJI 1. RAZREDOV

Z namiznim tenisom smo pametnejši in gibčnejši

V investicijskem projektu LAS Zasavje sodelujemo trije partnerji: Športno društvo Hrasn'k, Osnovna šola narodnega heroja Rajka Hrastnik in ST Tech, Miha Drobnič s.p. Naslov projekta je *Z namiznim tenisom smo pametnejši in gibčnejši*, njegova vrednost pa 40.271,77 €.

Z dodeljenimi sredstvi je šola uredila novo, varčno osvetlitev šolske telovadnice in pridobila ustrezno ozvočenje. V oktobru pa bomo v telovadnici namestili še akustične obloge in s tem zagotovili ustrezno akustiko prostora. Na ta način bomo izboljšali delovni prostor in pogoje za delo, saj bo hrup v prostoru manjši, govor pa razumljivejši. //POLONA DOLANC

Projekt Erasmus+

Pred začetkom novega šolskega leta smo v okviru projekta Erasmus+ v učilnici na prostem na Dolu pripravili izobraževanje *Naučimo se poučevati zunaj* za učitelje zasavskih osnovnih šol. Namen izobraževanja je bil predstaviti različne pristope in metode poučevanja na prostem ter spodbuditi učitelje k uporabi naravnega okolja pri pouku.

Učitelji so skozi praktične delavnice spoznali, kako lahko učno okolje zunaj klasične učilnice prispeva k aktivnejšemu in ustvarjalnejšemu učenju učencev, hkrati pa vpliva na njihovo počutje in sodelovanje.

Upamo, da so učitelji pridobili dragocene izkušnje in ideje za dejavnosti, ki jih bodo prenesli v svojo pedagoško prakso. //OŠ

Kaj mi pomeni materinščina?

Materinščina je jezik, v katerem sem spregovorila prve besede in začela spoznavati svojo okolico.

Moj materni jezik je slovenščina. V materinščini sta mi starša pripovedovala pravljice, pela pesmice in me učila govoriti. V njej najlaže izražam svoje misli, čustva in želje. Govorim jo vsak dan. V materinščini se pogovarjam z družino, sorodniki, prijatelji ... Ker je slovenščina moj materni jezik, se ga učim tudi v šoli. Slovenščina je težek, vendar lep jezik. Ima mnogo posebnosti, ki jih ostali jeziki nimajo, zato se mi zdi pomembno, da jo spoštujemo.

Ta jezik me povezuje z mojim narodom, njegovo zgodovino, kulturo, književnostjo in šegami naših krajev. Zdi se mi zelo pomembno, da ga ohranimo.

//AJDA ŠMIT, 6. C

V knjižnici smo med poletjem pripravili projekt Poletni namigi, v katerem smo k sodelovanju povabili znane Hrastničane in Hrastničanke. Vabilu so se odzvali: Peter Kauzer – kajakaš, evropski in svetovni prvak, dobitnik srebrne olimpijske medalje, Anja Markovič – novinarka, urednica in moderatorica, Fanči Moljk – upokojena učiteljica slovensščine, popotnica, novinarka, Urška Pavčnik – inženirka živilske tehnologije, bloggerka, podjetnica, Jožica Hafner – slavistka in dolgoletna sodelavka za arhiviranje in dokumentacijo na Televiziji Slovenija, Hedvika Pavlica Kolman – bibliotekarka na Filozofski fakulteti v Ljubljani in pobudnica obuditve spomina na Antona Sovreta v hrastniški občini, Branko Klančar – akademski slikar in fotograf.

*Izpostavljamo samo naslove knjig, misli predlagateljcev pa lahko preberete na naših družbenih omrežjih.

Peter Kauzer

Naj knjiga otroštva: *Pet prijatelj* (E. Blyton)
Navdušila pred kratkim: *Nič me ne more zlo-miti* (D. Goggins)
Najbolj ostala v spominu: *Scar Tissue* (A. Kiedis in L. Sloman)

Anja Markovič

Naj knjiga otroštva: *Miškolin* (J. Ribičič)
Navdušila pred kratkim: *Toksična produktivnost* (I. Nasir) in *Ne poznam je* (S. Zagorc)
Najbolj ostala v spominu: *Dol mi visi* (M. Manson)

Fanči Moljk

Naj knjiga otroštva: *Kaj je videl Mižek Figa* (L. Prunk - Utva)
Navdušila pred kratkim: *Pot* (N. Zaplotnik)
Najbolj ostala v spominu: *Samotno potovanje* in druge knjige Alme Karlin

Urška Pavčnik

Naj knjiga otroštva: *Pet prijatelj* (E. Blyton) in *Novohlačniki* (T. Brezina)
Navdušila pred kratkim: *How to Kill Men and Get Away with It in I Bet You'd Look Good in a Coffin* (K. Brent)
Najbolj ostala v spominu: *Ob tebi in Brez tebe* (J. Moyes)

Jožica Hafner

Naj knjiga otroštva: *Pod svobodnim soncem* (Fran S. Finžgar) in *Slovenske balade in romance*
Navdušila pred kratkim: *Bela garda* (M. Bulgakov), poezija F. G. Lorce
Najbolj ostala v spominu: *Maje življenje* (I. Cankar) in njegov opus, *Biblija* in poezija Srečka Kosovela

Hedvika Pavlica Kolman

Naj knjiga otroštva: *Pika Nogavička* (A. Lindgren) in *Katja, Katrin, Katrica* (A. Santarová)
Navdušila pred kratkim: *Gorica* (M. Gomboc)
Najbolj ostala v spominu: *Maj dom ima dve vrte* in *Gora je mlada* (H. Suyin), *Štoparski vodnik po galaksiji* (D. Adams)

Branko Klančar

Naj knjiga otroštva: *Robin Hood* (H. Gilbert) ter *Skrivnostni atak* in *20.000 milj pod morjem* (J. Verne)
Navdušila pred kratkim: *Diplomat Martin Krpan* (M. Jazbec) in *Tito: večni partizan* (M. J. Calic)
Najbolj ostala v spominu: *Skrivnostni atak* (J. Verne) in *Filozofija umetnosti* (H. Taine)

Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik

Poletni namigi

Z nami so delili naj knjige otroštva, knjige, ki so jih navdih-nile v zadnjem času, in knjige, ki so jih zaznamovale oziroma jim ostale v spominu. Njihove predloge smo predstavili v knji-žnici kot del poletne promocije branja in jih delili na knjižničnih družbenih omrežjih, tokrat pa smo jih pripravili tudi za bralce *Hrastovega lista*.

Projekt Poletni namigi je pokazal, kako raznolike bralne poti imamo lahko kot bralci – od klasikov slovenske literature do sodobnih tujih uspešnic. Čeprav je poletja konec, upamo, da vam bodo njihovi namigi prišli prav pri izbiri knjig tudi v prihodnje. Na tem mestu se še enkrat zahvaljujemo vsem sodelujočim, ki so delili svoje bralne navdihe.

Priporočamo

Doma, Simon; Čar, Aleš:
Gringo Loco

Lokacija: oddelek za odrasle, leposlovje
Zvrst: življenjepis
Strani: 317
Leto izdaje: 2025
Založba: samozaložba

Opis: Gre za iskreno pripoved Simona Dome, Slovenca, ki je pristal v venezuelskem zaporu, kjer je vsak dan znova dokazoval, da se v svetu zveri nikoli ne smeš prepustiti usodi. Zgodba o kovčku, ki se ni odvila v pravo smer. A resnično se je vse začelo že mnogo prej – še preden se je odločil, da postane mula. Knjiga razkriva brutalno realnost: trpljenje, kazni, pokoro in notranjo preobrazbo. Je pripoved o moči človeškega uma in telesa, o tem, kako preživiti, ko bi moral podleči. Včasih je norost edina rešitev.

Scheffler, Axel: **Lan in Luna**

Lokacija: oddelek za mladino, leposlovje
Zvrst: slikanica
Strani: 28
Leto izdaje: 2019–2023
Založba: Učila

Opis: Zajček Lan in miška Luna sta nerazdružljiva prijatelja, ki skupaj odkrivata svet skozi različne pri-gode in dogodivščine. Zbrane so v več slikanicah s prijetnimi ilustracijami. V knjižnici lahko tako otroci izbirajo med naslovi *Rajstnodnevna zabava*, *Navi prija-telj*, *Prijazni polž*, *Božična jelka*, *Poglej in povej*, *Dan na snegu*, *Žabica za spanje*, *Lužica* in mnogimi drugimi.

Kišek Vovk, Mateja: **Drevesa Slovenije in vse tisto, česar niste še nikoli slišali o njih**

Lokacija: oddelek za odrasle, strokovno gradivo
Zvrst: priročnik
Strani: 262
Leto izdaje: 2025
Založba: Kmečki glas

Opis: V knjigi boste odkrili, kako gospodarsko najpo-membnejša drevesa, kot so bukev, navadna smreka, navadna jelka, bor, evropski pravi kostanj, gorski javor in navadni oreh, niso zgolj osnova našega gozdnega gospodarstva, temveč tudi varuhi zgodb, ki so se raz-vijale skozi stoletja. Knjiga razkriva nepoznane plati dreves, ki so vedno bolj cenjena zaradi estetske in ekološke vrednosti. Napisala jo je avtorica, ki prihaja iz okolice Radeč, kjer raste Gašperjev kostanj – več kot 300 let staro najdebelejše drevo v Sloveniji.

Kaj se posluša

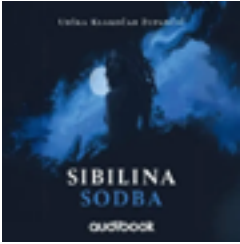
Zvočne knjige Audibook.si

Vrelec življenja

Gugalnica

Sibilina sodba

Izštekani najstniki in starši, ki štekajo

12 pravil za življenje

Zabochnik

Kaj se bere

Lestvica najbolj branih e-knjig na platformi Cobiss Ela

Tisoč veličastnih sonc

Sonce nad solinami

Dogodek in druga besedila

Prste stran

Jutra v Dženinu

14. poletni festival hrastniške knjižnice

Knjižnica je tudi letos organizirala festival, na katerem so se v treh dneh (od 9. do 11. junija) odvili kulturni dogodki, vsebinsko prepleteni z ustvarjalnostjo, inovativnostjo, umetnostjo, zabavo, izobraževanjem, informiranjem in glasbo – za različne starostne skupine, organizirane tako v prostorih knjižnice kot zunaj nje. Vsako leto ima festival osrednjo temo oz. rdečo nit, ki se vsebinsko navezuje na Hrastnik oz. Zasavje. Letošnja je bila glasba v Hrastniku.

Prvi dan

Popoldne smo organizirali F.U.L. K.U.L. knjižnico (F. fantazija branja, U. užitek, L. listanje, K. knjiga, U. ustvarjanje, L. ležalnik). Gre za knjižnico na prostem, ki je zamišljena kot priročna zbirka branja. Tudi letos smo prijeten kotiček pripravili kar pred knjižnico. Zvečer je pred tam potekal pogovorni večer, ki so ga s pesmijo odprli otroci iz Vrtca Hrastnik. V

pogovoru so sodelovali Lado Leskovar, Božidar Wolfand - Wolf, Janez Hameršak in Mark Zver, ki so z moderatorko Ireno Senčar obudili spomine na glasbeno preteklost našega kraja in širše. Večer je zaključil nastop glasbene legende Lada Leskovarja, za prigrizek pa so poskrbele članice Društva kmečkih žena in deklet Hrastnik.

Drugi dan

Tudi drugi dan smo organizirali F.U.L. K.U.L. knjižnico, ki ji je sledil ustvarjalni popoldan za otroke in odrasle. Za dobro energijo so najprej poskrbeli učenci 3. c hrastniške osnovne šole s plesnim nastopom. Potem so otroci in starši krožili med ustvarjalnimi delavnicami – pri Jasni Dvornik so izdelovali nakit, pri Stanki Bantan mandale, pri Vesni Babič ustvarjali v tehniki zvijanja papirja [quilling]. Za prazne želodčke je poskrbela Mateja Audič iz Slaščičarskega ateljeja Matejka.

Drugi pogovorni večer festivala je

naznanila Rudarska godba Hrastnik s kratko glasbeno dobrodošlico, sledil pa je pogovorni večer, kjer so Polona Kovač, Denis Dečman, Adi Zaletel in Valter Vengušt z moderatorko Ireno Senčar razpravljali o glasbeni preteklosti obeh hrastniških godb in glasbene šole. Večer je obogatil nastop učiteljev Glasbene šole Hrastnik z gosti, nato pa so strokovne delavke Vrtca Hrastnik navdušile s predstavo *Kasmata sonata* (avtor D. Beganović). Za kulinarčni zaključek je poskrbel Funšterctim Boben - Čeče.

Tretji dan

Dopoldne so drugošolci hrastniške osnovne šole na četrtem, zaključnem obisku narisali svoje vtise iz projekta Hrastkova potujoča knjižnica 2024/2025. Vse risbice je Hrastko, ki jih je tudi obiskal, skupaj s fotografijami iz projekta spel v spominsko knjigo in se otrokom zahvalil za sodelovanje. Ker so celo šolsko leto pridno brali, so prejeli tudi priznanja. V knjižnici so se nato družili dedki in babice z vnuki, ki so prisluhnili zanimivi pravljici.

Dogajanje se je popoldne preselilo na hrastniško tržnico, kjer so se predstavila

hrastniška društva, organizacije, mala podjetja ter policija, gasilci in reševalci. Spremljevalni program je povezoval Matej Kaiser, nastopili so Zasavski Country, Glasbena šola Hrastnik, Rudarska godba Hrastnik, Steklarska godba Hrastnik, Srbsko kulturno društvo Sava Hrastnik, KUD mažorete Hrastnik, Plesna šola Kattan in za zaključek KUD Gverk.

Vse dni festivala so si obiskovalci v knjižnici lahko ogledali projekcijo fotografij, ki smo jih zbrali v akciji zbiranja hrastniških glasbenih spominov.

Hrastniški špancir

V sklopu prireditev ob občinskem prazniku smo 2. julija v sodelovanju z Zasavskim muzejem Trbovlje organizirali poseben dogodek, ki smo ga poimenovali Hrastniški špancir. Obiskovalce smo povabili na sprehod skozi zgodovino Hrastnika, kjer so besede oživele ljudi, stavbe in zgodbe, ki so zaznamovale naš kraj in oblikovale njegov značaj.

Sprehod se je začel pri spomeniku borcem in žrtvam NOB in se sklenil pri Mlakarjevem stanovanju, kjer so za gostitev poskrbele članice Društva kmečkih žena in deklet Hrastnik. Vsi so se strinjali, da bi bilo dogodek vredno ponoviti, da bi se s tem ohranil zgodovinski spomin.

Trajnostno v knjižnico po nagrado!

V Zasavju je letos zaživel regijski center mobilnosti [RCM Zasavje], ki povezuje vse zasavske občine in skrbi za spodbujanje trajnostne mobilnosti na regionalni ravni. S svojim delovanjem krepi sodelovanje, prenos znanj in izkušenj ter prinaša nove aktivnosti za bolj trajnostno prihodnost. Eden od ključnih projektov je kampanja Evropski teden mobilnosti, ki vsako leto poteka med 16. in 22. septembrom. Gre za največjo evropsko kampanjo, namenjeno ozaveščanju o pomenu trajnostne mobilnosti v mestih.

V letošnjem letu so se Zasavje in druge slovenske regije pridružile uspešni akciji, ki jo je lani izvedel Regijski center mobilnosti Ljubljanske urbane regije in je bila prepoznana kot izviren način, kako združiti bralno kulturo in trajnostno življenje. Tako se je kampanja »Trajnostno v knjižnico po nagrado!« prvič izvajala junija in bo trajala do konca oktobra 2025, njena vizija pa je, da se do leta 2028 uveljavi kot stalna regijska praksa. Vsi obiskovalci knjižnice, ki se bodo prišli peš, s kolesom ali z javnim

prevozom, bodo pri knjižničarkah prejeli posebno nalepko. Zbrane nalepke bodo lepili na kartonček, ki ga bodo lahko ob koncu akcije oddali v zbirno škatlo v knjižnici. Izžrebani sodelujoči bodo prejeli privlačne nagrade.

Vabljeni k sodelovanju!

Glasbena šola Hrastnik podelila priznanje zlati ključ za šolsko leto 2024/25

Svečana podelitev je potekala na junijskem zaključnem koncertu učencev v Delavskem domu Hrastnik. Glasbena šola Hrastnik podeljuje priznanje vsako leto na zaključnem koncertu že od leta 1985. Do zdaj je priznanje prejelo več kot 150 učencev. Seveda pa brez usposobljenih, zavzetih, vsestranskih učiteljev ne bi bilo takšnih rezultatov.

Kratka obrazložitev, povzeta iz internega pravilnika o nagrajevanju učencev, je naslednja: priznanje zlati ključ se izreka za zelo uspešno delo oziroma dosežek, ki je pomemben za celotno šolo in v veliki meri prispeva k ugledu šole v širšem okolju. Priznanje je v obliki zatega obeska s simbolom glasbe – violinskim ključem – in plakete.

Priznanje je letos prejel učenec **Jurij Bedenik**. Povzetek utemeljitve:

Jurij Bedenik je začel obiskovati glasbeno šolo leta 2015 v programu Predšolska glasbena vzgoja. Izbral si je inštrument klarinet. Jurij je bil vsa leta odličen učenec, prizadeven in vesten. Kmalu je začel nizati uspehe, naštejmo le nekatere: v lanskem šolskem letu se je udeležil mednarodnega tekmovanja BOLERO na Muti na Koroškem in osvojil zlato nagrado s pohvalo. Udeležil se je tudi poletnih delavnic za klarinet. V tem šolskem letu se je udeležil 54. tekmovanja mladih glasbenikov Slovenije in prejel

Foto: Branko Klančar

priznanje za sodelovanje. Solistično je nastopal na skoraj vseh šolskih in številnih javnih nastopih, obletnicah, revijah zasavskih glasbenih šol, zanesljiv je bil v komornih skupinah in orkestru. Da bi poglobil harmonsko znanje, se je začel učiti tudi klavirske igre. Že več let je član Rudarske godbe Hrastnik. Jurij je v letih šolanja v Glasbeni šoli Hrastnik pri učitelju Alešu Stopinšku pridobil dovolj znanja za nadaljnje glasbeno izobraževanje na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana.

Juriju iskreno čestitamo za dosedanje dosežke in želimo, da nove izzive sprejema odprto, da bo nadgradil svoje znanje in izpolnil vse svoje želje.

Reši uganki:

- Po notnem črtovju se podijo, lepe pesmice lovijo.
- Bela ravan in črni grički, po njih kakor ptički prstki skakljajo.
Glej čudo!
Zdaj bela ravan in vsi črni grički igrajo.

Če veš odgovor, ga pošlji na elektronski naslov šole: gl-sola.hrastnik@guest.arnes.si. Za nagrado boš povabljen/a na Božično-novoletni koncert Glasbene šole Hrastnik.

Vabilo

Ujemite lepe trenutke na začetku najlepših praznikov v letu in si ogrejte srce s prazničnimi melodijami. Vabimo vas na naš božično-novoletni koncert, ki bo v četrtek, 11. 12. 2025, ob 18. uri v Delavskem domu Hrastnik. Vstopnice bodo v predprodaji v tajništvu šole. //POLONA KOVAČ

Ples združuje ljudi – plesna delavnica sodobnega plesa

Učenke sodobnega plesa sta s plesom, za katerega je značilno, da je svobodnejši v gibanju in izraznosti, navdušila plesalca Sanja in Nikola, ki sta bila v Hrastniku zaradi sodelovanja na festivalu Rdeči revirji. Popoldanska delavnica je hitro minila v delovnem, a sproščenem vzdušju, prepletali so se novi elementi, koraki, gibi, izrazi, občutja. Mlade plesalke so se na koncu sporazumele, da ples pomeni toliko čudovitih stvari.

Foto: Žuzana Bartha

CENTER ZA SOCIALNO DELO
ZASAVJE
ENOTA HRASTNIK

Vstopna točka za dolgotrajno oskrbo

Prvi korak k uveljavljanju pravic do dolgotrajne oskrbe

Vstopna točka za dolgotrajno oskrbo (DO) deluje v okviru Centra za socialno delo Zasavje, svoje prostore pa ima v Zagorju ob Savi, na naslovu Podvine 36 (stavba RCR).

Osnovne informacije o pravicah in njihovem uveljavljanju lahko vlagatelj pridobijo tudi na hrastniški enoti CSD Zasavje. S svetovalko za dolgotrajno oskrbo se je možno dogovoriti za srečanje na enoti CSD v Hrastniku, ob upravičeno izkazani potrebi pa svetovalke za dolgotrajno oskrbo vlagatelja lahko obiščejo tudi na domu.

Naloge vstopne točke v sistemu dolgotrajne oskrbe so naslednje:

- svetovanje in informiranje glede pravic do DO,
- vzpostavljane prvega stika in razvijanje odnosa,
- vodenje in odločanje v postopku ugotavljanja upravičenosti do pravic do DO,
- priprava načrta priporočljivih storitev,
- podpora upravičencem in svojcem,
- sodelovanje s koordinatorjem DO, izvajalci storitev in drugimi deležniki.

V začetku junija so na vstopno točko začele prihajati prve vloge za uveljavljanje pravice do dolgotrajne oskrbe na domu. V tem času je bilo za celotno Zasavje vloženih 164 vlog, in sicer za uveljavljanje pravice do dolgotrajne oskrbe na domu, e-oskrbe in oskrbovalca družinskega člana.

Svetovalke za dolgotrajno oskrbo, zaposlene na vstopni točki, že ugotavljamo upravičenost vlagateljev, kar pomeni, da vlagatelje obiščemo na domu, z

njimi opravimo poglobljen pogovor o tem, katera od osnovnih dnevnih opravil, podpornih dnevnih opravil in opravil zdravstvene nege še zmorejo opraviti sam. Raziščemo pa tudi, pri katerih opravilih potrebujejo pomoč in v kolikšni meri. Na podlagi ocene upravičenosti bo vstopna točka izdala odločbo (v času oddaje članka informacijski sistem za izdajo odločb še ni na voljo). Izdana odločba o upravičenosti bo podlaga za sklenitev pogodbe z izvajalcem storitev, ki jih bo upravičenec potreboval.

Storitve dolgotrajne oskrbe na domu bodo za upravičence brezplačne, hkrati pa bodo lahko koristili tudi storitve za krepitev in ohranjanje samostojnosti, ki jih bodo izvajali fizioterapevti, delovni terapevti, kineziologi, socialni delavci in socialni gerontologi. Prav tako bodo imeli upravičenci pravico koristiti storitve e-oskrbe, ki bodo subvencionirane in jih bo nudil izbrani izvajalec – Telekom. Decembra 2025 se bosta v skladu z zakonom začeli uvajati tudi pravica do dolgotrajne oskrbe v instituciji (domu za starejše) in pravica do denarnega prejema.

Naloga vstopne točke je tudi informiranje in svetovanje glede pravic do dolgotrajne oskrbe, zato vabimo vse, ki želite več informacij o posamezni storitvi in o tem, kako se pravice uveljavljajo, da pokličete na telefonsko številko 03 777 33 36 ali nam pišete na e-naslov dolgotrajna.csdzasav@gov.si. Več informacij pa najdete tudi na spletni strani CSD Zasavje pod zavihkom Dolgotrajna oskrba. //URŠKA KOLAR

Potujoči muzej lesenih igrač na obisku v Muzeju Hrastnik

Za kratek čas je v Hrastnik prispel potujoči muzej lesenih igrač zbiratelja Mohorja Demšarja, ki v igračah kot dolgoletni waldorfski učitelj ni našel le svojega poklica, temveč tudi poslanstvo. Kot poznavalec njihovega zgodovinskega razvoja je tudi glasnik t. i. dobrih igrač, ki podpirajo zdrav razvoj otrok. Tako se v njegovi zbirki nahaja več sto igrač z vsega sveta v časovnem razponu od nekaj desetletij do dvesto let.

Razstavo z naslovom Lesene igrače od Prešernovega časa do danes je v sodelovanju z zbirateljem organiziral Zasavski muzej Trbovlje in jo odprl 9. septembra 2025. Na njej so predstavljene različne igrače v več sklopih. Največ je lesenih konjičkov – različnih vrst, oblik in velikosti. Med njimi je najbolj zanimiv tisti, na katerem se je lahko otrok zibal, nato pa so se dodala kolesca za vleko konjička. Drugi sklop so punčke,

med njimi najstarejše iz časa Franceta Prešerna. V zbirki se nahajajo tudi punčke iz Japonske. Krasne so lutke v kombinaciji s tekstilom – naprsne ali samostojne za pravo gledališko igro. Tretji sklop predstavljajo gibalne igrače: vrtavke, možički koptiljački in druge igrače, ki so na poseben način animirale otroke.

Razstavi smo pridali tudi »zasavsko noto« in razstavili izbrane igrače in fotografije iz arhiva Zasavskega muzeja Trbovlje, ki prikazujejo otroke z igračami. Takšni portreti otrok z igračami so bili pogosti motivi fotografij preteklega časa, bodisi v fotografskem ateljeju bodisi v naravi, npr. na dvorišču rudarske kolonije. Ob obisku razstave smo poskrbeli tudi za najmlajše in pripravili igralni kotiček, kjer se lahko poigrajo z različnimi lesenimi igračami.

Kratek pregled zgodovine igrač in iger nam prinaša misel, da se danes radi spominjamo preprostih stvari iz otroštva, kar tudi želimo z razstavo obuditi ter predstaviti najmlajšim obiskovalcem. Vabimo vas, da si razstavo ogledate do 13. novembra po naslednjem razporedu: vsak četrtek od 16. do 18. ure in druga sobota v mesecu (11. 10., 8. 11.) od 9. do 12. ure. Projekt sta omogočila Ministrstvo za kulturo RS in Občina Hrastnik. //KATARINA RUS KRUŠELJ

15 let društva Marionetno gledališče Jurček Hrastnik

Foto: Matjaž Kirm

Občasna razstava v muzeju Hrastnik bo obiskovalcem ponudila celovit vpogled v 15-letno uspešno delovanje društva, ki s svojo predanostjo in ustvarjalnostjo

pomembno prispeva h kulturnemu utripu Hrastnika in širše zasavske regije. Predvideno odprtje občasne razstave je v četrtek, 27. novembra 2025.

Društvo Marionetno gledališče Jurček je nedvomno ena izmed ključnih točk ljubiteljske kulturne dejavnosti v Hrastniku in Zasavju. Razstava bo tako priložnost za nostalgichen sprehod skozi pretekle uspehe kot tudi navdih za nadaljnje ustvarjanje in ohranjanje lutkovne tradicije v prihodnosti. Obiskovalci bodo lahko občudovali raznovrstne lutke, scenografije, scenarije, fotografije iz

zakulisja in predstav, videoposnetke preteklih uprizoritev ter priznanja, ki pričajo o uspehih in prepoznavnosti društva v lokalnem in širšem prostoru.

Razstava bo odprta do svetovnega dneva lutk, 21. marca 2026. Za podrobne informacije o razstavi spremljajte spletno stran in družbena omrežja Zasavskega muzeja Trbovlje.

Vabljeni, da skupaj obudimo spomine, odkrijemo nepoznane zgodbe in počastimo ljudi, ki že več kot desetletje soustvarjajo prav posebno poglavje zasavske kulturne zgodovine. //ŽIGA BLAJ

Občinska proslava tokrat v poklon steklarstvu, kemičarstvu in Antonu Sovretu

Foto: Branko Klančar

140 let od rojstva Antona Sovreta

Ponosni smo, da je najvišja nagrada za prevajalstvo poimenovana po velikem Hrastničanu, klasičnem filologu Antonu Sovretu, in da je ob 140. obletnici njegovega rojstva podelitev tega prestižnega priznanja potekala prav v Hrastniku. Letošnjo Sovretovo nagrado, ki jo podeljuje Društvo slovenskih književnih prevajalcev, je prejela Julija Potrč Šavli. Iskrene čestitke.

Po našem znamenitem rojaku pa ne nosi imena le najpomembnejša slovenska prevajalska nagrada, temveč tudi Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik, ki ohranja njegovo bogato kulturno zapuščino, ter Sovretov pohod, letos že 22. tradicionalni pohodniško-kulturni dogodek prvo soboto v oktobru. //OH

Foto: Branko Klančar

Letos smo se 3. julija zbrali v dolini, ki govori ne le s toploto človečnosti, temveč tudi z odločnostjo in trdovratnostjo. Osrednja proslava ob občinskem prazniku Hrastnika je bila posvečena spominu na dogodek, ki je pred več kot devetdesetimi leti dvignil glas delavstva, glas lakote, a tudi dostojanstva in upanja. Leta 1934 so se rudarji dvignili iz globin zemlje, njihovemu klicu so se pridružili steklarji in kemičarji.

Proslava je nosila sporočilo združevanja, solidarnosti in skupnostne zavesti. Ne gre le za zgodovinski spomin, temveč za opomin, da pravice niso nekaj samoumevnega, ampak nekaj, kar si ljudje izborimo skupaj. V en glas. Z enim srcem.

Letos je bil poseben poudarek tudi na dveh pomembnih jubilejih: mineva natanko 165 let steklarstva in kemičarstva v Hrastniku. Dve industriji, ki sta skupaj z rudarsko tvorili hrbtenico našega kraja. Dve panogi, ki sta izoblikovali ne le gospodarsko podobo doline, temveč tudi njeno identiteto.

Občinska proslava je počastila še enega velikana iz naših krajev, Antona Sovreta. Mislec, filolog, prevajalec, ki je antično razsvetljenje prelil v slovenski jezik in s tem obogatil naš kulturni prostor. Dokazal je, da se boj za človekove pravice ne bje le v rudniških rovih, temveč tudi v jeziku in razumevanju sveta.

Osrednja proslava je bila ponovno prostor, kjer se spomin sreča s prihodnostjo. Kjer nas zgodovina ne bremeni, temveč navdihuje. Obeležili smo preteklost, ki nas je izklesala. Počastili smo delavce, ki so s svojo močjo dvignili mesto iz doline, polne truda in vztrajnosti. Obenem smo pogledali naprej, v prihodnost, ki jo še vedno soustvarjamo skupaj, z isto nepopustljivo voljo in s srcem skupnosti.

Na tem mestu še enkrat izrekamo iskrene čestitke dobitnikoma županovega zlatega peresa – **Ani Drečnik** in **Juriju Bedeniku** ter obema dobitnicama priznanj Občine Hrastnik – **Erni Deželak** in **Alojziju Jordan Simončič**. //OH

KK Hrastnik

Klub ljudi iz tega kraja

V Hrastniku se še vedno igra dobra košarka. Morda sicer ne tako, kot v časih, ko so pod obročema na Logu kraljevali Stevica Čeko, Jože Žitnik, Tadej Tušek ali prej njegov starejši brat in glavni ambasador hrastniške košarke Marko Tušek, vendar hrastniški košarkarji še vedno grizejo v lovu na zmage, tamkajšnji košarkarski zanesenjaki iz vodstva kluba pa v boju za čim uspešnejšo sedanost in svetl(ej)šo prihodnost.

[Tudi] prejšnja sezona je bila zahtevna, a kot je ocenil predsednik KK Hrastnik Andrej Železnik, zadovoljivo uspešna. Hrastničani so jo sklenili kot 13. v 3. slovenski košarkarski ligi oziroma na 32. mestu izmed 62 ekip v državi, medtem pa uspešno razvijali mlade igralce; sploh generacija do 18. leta starosti, ki je končala kot 13. v Sloveniji [v konkurenci 87 ekip], si zasluži posebno pohvalo. V klubu so malo manj zadovoljni z vpisom novih igralcev, saj se v mlajših kategorijah pod vodstvom hrastniških trenerjev trudi postati novi *dančiči* – ali če ostanemo v naši občini, *kellnerji*, *tuški*, *lapiji*, *pučki*, *grivci* ali *kovačiči* – 7 odstotkov manj otrok in mladine.

Ob nosilcih igre Janu Kellnerju, Timu Tušku, Tilnu Lapiju, Klemnu Pučku, Tilnu Grivcu in Andražu Kovačiču bodo iz mladega vala več priložnosti v novi sezoni dobili Nik Izgoršek, Andraž Luzar, Kalin Otopal, Ožbej Pavlič, Leron Agović, Luka Razboršek in Blaž Železnik. Na posojilo iz Laškega je prišel Erolt Rrahmani, v zameno za hrastniškega talenta Anida Pašića. Morda je prišlo v ekipi še do kakšnega lepotnega popravka v času, ko je *Hrastov list* iz pisarn(e) skozi tiskalni stroj in čez poštarjeve roke romal do vaših nabiralnikov, saj so bili v klubu primorani improvizirati po odpovedi igranja nekaterih igralcev v zadnjem trenutku. Iskali so [ali še iščejo] tudi pomoč za vodenje ekipe do 12 let, sicer pa trenerska ekipa ostaja nespremenjena – na čelu članske vrste ostaja Andrej Božič.

Kaj od njega in njegovih fantov pričakujejo šefi? »Osnovni cilj ostaja jasen – stabilna sezona z ambicijo

Foto: KK Hrastnik

Foto: Simon Tanšek

napredovanja v zgornji del lestvice 3. SKL v članski selekciji in povečanje števila mlajših igralcev, saj želimo uveljavljati domače fante, razvijati prepoznaven slog igre ter biti konkurenčni prav vsakemu nasprotniku z lastno vzgojenimi igralci,« je povedal Andrej Železnik in odločno poudaril: »Ekipa ima potencial – zdaj je čas, da ga skupaj uresničimo.«

Predsednik kluba verjame v svetlo prihodnost tako na tekmovalnem kot organizacijskem področju, kjer se je KK Hrastnik v prejšnji sezoni izkazal z organizacijo tradicionalnega božično-novoletnega turnirja s 150 mladimi košarkarji iz Zasavja, tudi z gostovanjem na dveh mednarodnih turnirjih mlajših selekcij v Poreču in Crikvenici. »Vendar je prihodnost močno odvisna tudi od nadaljnje podpore občine ter podjetij in posameznikov, ki nam stojijo ob strani. Klub trenutno temelji na zdravih osnovah in posluje finančno odgovorno, čeprav je zagotavljanje sredstev za nemoteno

delovanje vedno večji izziv,« je pripomnil Železnik.

Pomanjkanje strokovnega kadra, predvsem za delo z mlajšimi selekcijami, je glavni problem, želi[jo] si tudi več prostovoljcev, ki bi bili pripravljeni pomagati pri delovanju kluba. Otrok hrastniške košarke in dolgoletni nosilec igre KK Hrastnik Matic Babič ter eden najboljših sodnikov na svetu Mario Majkić sta v tem pogledu lahko pravi zgled. »Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem, ki nam kakorkoli pomagajo – še posebej starejšim članom kluba, ki kljub letom nesebično prispevajo svoj čas in trud, da lahko mladi fantje uživajo v košarki. Iskrena hvala tudi vsem sponzorjem in donatorjem,« je še dodal Andrej Železnik in ob začetku nove sezone zaključil: »Povezovanje s skupnostjo iz zasavske regije ostaja ena naših ključnih vrednot – v prvi vrsti smo klub ljudi iz tega kraja in zato želim, da bi six tekme ogledalo čim več naših navijačev.« //GREGOR LISEC

RK DOL

Znani obrazi gledajo pod vrh

Predstavljamo si, da se je trenerju dolskih rokometašev Gregorju Pesku kadilo iz ušes, ko so na uvodu v novo sezono 1. B lige spustili iz rok tekmo, ki so jo večji del večera tako trdno držali v svojih rokah, in pustili dve točki v Črnomlju. A s porazom, dvema, tremi ali petimi v novem tekmovalnem sistemu ni izgubljenega še nič – o končnih uvrstitvah, tudi potniku [ali dveh] med prvoligaše, bodo ekipe odločale spomladi. Peskovi fantje morajo poskrbeti le, da bodo prvi del tekmovanja končali med najboljšo osmerico. Raje sicer med sedmerico, šesterico ali peterico ...

V Dolanki so v roke pljunili bolj ali manj isti obrazi kot lani. Edini okrepitvi sta vsestranski Rok Ribarič iz Šmartnega pri Litiji in Trboveljčan Urh Boris Novak, ki pa je s hujšo poškodbo brčkone že zaključil sezono, še preden jo je začel. Prvi ekipi so bili priključeni štirje mladi upi iz lastne rokometne šole, nosilci igre pa ostajajo znani staroselci: domačina Kristjan Simončič in Gašper Zobarič, ostromrelec iz Sevnice Luka Cigler, mladinski reprezentant Slovenije Jon Turk, še dva otroka Celja Pivovarne Laško – Gašper Zupanc in hobotnica med vratnicama Klemen Nunčič, vse bolj se v ospredje prebijajo tudi domači fantje na čelu z Žigo Kranjcem in Anžetom Kanižarjem.

Dolane, sicer sedmo ekipo prejšnje prvoligaške sezone, še naprej vodi temperamentni Gregor Pesko. Glede na to, kako dolgo že slušbuje v Dolanki in koliko dela ima tam, bo moral počasi vrniti trboveljski 'pasoš'. Menda ga na hrastniški občini že čaka lepši, s hrastom na platnici. Šalo na stran, Pesko [tudi] v novi sezoni poleg članov vodi mlajše dolske selekcije, pravzaprav bedi nad vsem[i].

Če bi vprašali njega, bi rekel, da hoče v prvo ligo. Vedno. Seveda bi novega predsednika Mateja Kirna, ki je na čelu omizja klubskih prostorov nasledil Jureta Zdovca, pocukal za rokav za še kakšno okrepitev. A kolikor denarja, toliko muzike ... Za t[ak]o zasedbo in predvsem v taki konkurenci bi bila vrnitev Dolanov med elito veliko presenečenje, da ne rečemo

Foto: RK Dol TKI Hrastnik

senzacija. Ambiciozna Ajdovščina, tradicionalni prvoligaš Koper in še en povratnik iz lige NLB Krško vsaj na papirju delujejo premočni. No, mesta za naštetimi favoriti pa že mikajo dolske rokometaše, čeprav bo končnica prvenstva zelo nepredvidljiva in lahko ponudi marsikatero presenečenje. Prvih osem po rednem delu – za RK Dol je 'top 8' osnovni cilj, če ne kar higienski minimum – bo šlo namreč v boje na izločanje po principu prvi z osmim, drugi s sedmim, tretji s šestim ... Med elito se bo uvrstil prvak, podprvak bo odigral dodatne kvalifikacije

s predzadnjeuvrščenim prvoligašem.

Vse tekme Dolanov si je razen v živo po dvoranah mogoče ogled[ov]ati prek malih zaslonov, toda ne brezplačno. Na novi platformi Rokometne zveze Slovenije [rzstv.si] prenos posamezne tekme stane 4,99 evra, zakupiti je mogoče tudi mesečno [za 8,99 evra] ali letno [44,99 evra] naročnino, ki omogoča ogled vseh tekem dolskih rokometašev. No, ti so seveda najbolj veseli podpore s tribun, sploh v svoji trdnjavi Dolanki, kjer ni lahko nobenemu gostu. //GREGOR LISEC

Foto: Tennis Slovenija

Žiga Šeško

Tisti udarec na Wimbledonu je bil najboljši v življenju, kar pravi oder sem izbral

Začnimo s pomembnim mejnikom, ki ste ga nedavno dosegli v svoji mladi karieri – debijem v članski reprezentanci Slovenije v Davisovem pokalu. Prva tekma, prva zmaga. V kakšnem spominu bo ostala izkušnja?

Meni je bilo super že, ker sem lahko bil del ekipe, znotraj katere se zelo dobro razumemo. Tako igralci med seboj kot s strokovnim štabom. Grega [Žemlja, selektor, op. p.] mi je že pred začetkom dvoboja z Urugvajem povedal, da če bo po prvem dnevu in dvojicah odločen zmagovalc, bom dobil priložnost na tekmi posameznikov. Ko sta Bor [Artnak, op. p.] in [Filip Jeff] Planinšek zmagala svoja dvoboja, sem tako vedel, da bom jaz odigral četrto tekmo. Zelo sem bil vesel priložnosti, ampak ko sem jo dobil, sem mogoče začel malce nervozno, delal sem veliko napak in izgubil z 1 : 6. Mogoče je bil razlog v tremi, ki jo je prinesel prvi nastop za člansko reprezentanco. V drugem nizu sem zaostajal z 2 : 4, potem pa sem si rekel, da nimam kaj izgubiti, naj samo uživam in igram. Uspel sem se sprostiti,

nadaljevanje sem odigral zelo dobro in dvoboj na koncu dobil. Tako da sem zadovoljen.

Celotna sezona je bila za vas prelomna. Zmage na mednarodnih turnirjih, tisti nepozabni Wimbledon ... Kako bi ocenili doseženo, napredek?

Na začetku leta sem bil v Tuniziji in Egiptu, kjer sem izgubil štiri dvoboje 1. kroga zaporedoma. Tako da sezone nisem ravno najbolje odprl. Potem sva po turnirjih začela hoditi z očijem in to je pozitivno vplivalo name. Počasi sem začel delati rezultate. Na italijanski turneji sem zmagal turnir v Firencah, nato igral v finalu Salsomaggioreja in zmagal še Prato, tako da sem dobil 14 od 15 dvobojev. S tem sem se zelo dvignil na jakostni lestvici in istočasno veliko pridobil na samozavesti. Potem sem odigral še turnirje v Belgiji in Nemčiji, kjer sem se uvrščal v četrtfinale ali polfinale, kar je zadoščalo za uvrstitev na glavni turnir Wimbledonu. Tam pa se je vse poklopilo. Prvi turnir za grand slam, trava mi je zelo

Ko ste v rokah držali prejšnjo število Hrastovega lista – bilo je na pragu poletja – ste, kot tudi v tem trenutku, lahko brali o največjem teniškem upu v Sloveniji in že zdaj najboljšem tenisaču iz Hrastnika vseh časov (pa brez zamere, stara garda s Štirca) Žigi Šešku. »Letos je cilj uvrstitev med 100, naslednja sezona pa je tista, v kateri mora res nekaj narediti. Načrt je, da pride med 20 ali celo 10 mladincev na svetu,« je takrat z načrti postregel njegov oče (tako biološki kot teniški) Dejan Šeško. No, Žiga je bil že 1. septembra 25. mladinec sveta, v žepu je imel skalp št. 1. Vzel ga je na sveti travi Wimbledonu, kjer je očaral Slovenijo in ves teniški svet. Njegov vratolomni udarec med nogama si je samo na Instagramu ogledalo 1,3 milijona ljudi. Ampak Žiga Šeško se tu ne misli ustaviti, gleda samo naprej. K(ak)o bo premagoval Carlosa Alcaraza, Jannika Sinnerja in vse ostale na svetu.

ustrezala, užival sem v igranju. Tam sem bil s celotno družino, tako da sem imel vso podporo. V 1. krogu sem spet potreboval nekaj časa, da sem se navadil na vse razmere z malo večjim občinstvom vred. Ampak sem premagal Američana. V 2. krogu sem izločil prvega mladince na svetu, Španca, zelo lepa zmaga. Potem svojega zelo dobrega prijatelja, Ukrajince, v četrtfinalu pa sem bil zelo blizu kasnejšemu zmagovalcu turnirja, Bolgaru. Imel sem žogo za set, kasneje tudi malo smole, ampak moram biti tudi s tem zelo zadovoljen.

Ko razlagate o turnirju v Wimbledonu – vaši nastopi so precej odmevali, o teh zmagah smo Hrastničanke in Hrastničani, Slovenke in Slovenci prebirali v medijih, gledali posnetke vaših potez na družbenih omrežjih, vas navsezadnje lahko v živo gledali po televiziji. Prvič vas je lahko videla vsa Slovenija. Na vašem Instagram profilu najdemo posnetek tistega spektakularnega udarca, ki ima 1,3 milijona ogledov ...

... Tistega med nogami, ja. Moram priznati, da je bil to moj najboljši 'trickshot', kar sem jih naredil v življenju. Tako da sem izbral kar pravi oder [nasmešek].

In kako se počutite pod tako močnimi žarometi, če lahko tako rečemo, na tako velikem odru? Wimbledon sam po sebi vzbuja veliko pozornost, ogromno oči je bilo uprtih v vas.

Super. Zelo pozitivno sem bil presenečen, ko sem videl, da je celo Wimbledon na svojih kanalih objavil posnetek tistega mojega udarca. To je injekcija samozavesti, ki sem jo izkoristil za naprej.

Kakšni so bili kaj odzivi, koliko je bilo kaj sporočil, tudi kakšno posebno, ki vam pomeni več?

Veliko jih je bilo. Imel sem ogromno podporo iz Slovenije, sporočil podpore je bilo res veliko. Sicer sem se poskušal s tem čim manj ukvarjati – seveda sem vsem odpisal –, da sem ostal v mehurčku, osredotočen na vsako naslednjo tekmo. Da sem jih odigral čim bolje. Je kar uspevalo.

Prihajate iz Hrastnika – športnega mesta, lahko rečemo. Ampak je znan bolj po kajakaštvu z osvajalcem olimpijske kolajne Petrom Kauzerjem na čelu, namiznem tenisu z olimpijcem in enim najboljših na svetu Darkom Jorgičem, tudi košarki, ki jo je v svetu nekoč zastopal Marko Tušek, nogometu, karateju ... Po tenisu Hrastnik ni bil nikoli ravno znan, razen da se na Štiru veliko igra rekreativno. Kako to, da ste se vi odločili za pot v tem športu? Vemo, zaradi očeta, ki rad igra tenis, ampak kdaj ste se odločili za resno kariero v tenisu, ki jo očitno načrtujete?

Tako, začel sem zaradi očija, ki je igral rekreativno na Štiru, pa sem še jaz začel igrati z njim. Pri šestih, sedmih letih sem začel malo bolj resno trenirati, potem še z Denisom Bovhanom nekajkrat tedensko in on me je predlagal za v teniški klub v Litiji, kjer sem včlanjen že kakšnih deset let. Tam sem začel trenirati v skupini, vmes sem treniral z očijem, preden me je za dve leti prevzel Nik Razboršek. Naslednji pomemben korak je bil odhod v Italijo, v akademijo Riccarda Piattija za leto in pol. Kdaj sem se odločil, da želim postati profesionalni teniški igralec? Saj ne vem, vedno sem užival v tenisu,

to mi je bila najboljša zabava in potem je to s turnirji prišlo samo od sebe. Najraje igram turnirje in tekmujem.

Kot otrok ste se najprej učili od očeta; kdaj je učenec začel premagovati učitelja?

Ko sem bil mlajši, sva igrala, kasneje pa ne več toliko. Tam pri dvanajstih, recimo, sva še odigrala kakšen niz, ampak pri trinajstih sem ga začel premagovati, tako da sem potem začel igrati z drugimi 'sparring' partnerji, oči pa je bil kot moj trener.

Ko ste omenili obdobje v akademiji Piatti – kakšna je ta pot za tako mladega fanta, ki gre tako zgodaj od doma? Je bilo kaj domotožja, ste pogrešali prijatelje, 'običajno' življenje svojih vrstnikov?

Seveda sem pogrešal, ko sem končal osnovno šolo, niti v šolo nisem več hodil, da bi videval sošolce, vse sem delal na daljavo. Dnevnega druženja ni bilo. Pogrešal sem brata, mamo, psa, ki so bili doma, ampak na to gledam kot na pomemben korak v moji karieri. S tem sem še bolj ali pa hitreje odrasel. Seveda pa sem tudi teniško zelo napredoval, veliko sem imel priložnosti, da sem v Monte Carlu treniral s profesionalci. Zelo sem hvaležen za to. Potem je prišel čas, da se razidemo, ampak to leto in pol je bilo zelo dragoceno zame, tako življenjsko kot teniško in fizično.

Kot smo prebrali v enem od vodilnih slovenskih športnih medijev, je bil nekoč vaš vzornik Rafael Nadal, zdaj pa da nimate nobenega več. Danes sta glavna na sceni Carlos Alcaraz in Jannik Sinner, ki gradita prvo veliko rivalstvo po obdobju Roger Federer–Rafael Nadal–Novak Đoković. Kako pri 17 letih gledate nanju, na 22-letnega Španca in 24-letnega Tirolca, morda že kot na vašo bodočo tekmeča?

Res je bil moj vzornik Nadal, čeprav si po stilu igre nisva podobna, če že, sva si bolj s Federerjem. Ampak Nadal mi je bil vedno všeč zaradi svoje borbenosti in miselnosti. Od njegovega slovesa nekega vzornika, za katerega bi rekel: to je moj idol, nimam. Če bi gledal po igri, bi rekel, da bi to lahko še najbolj bil Sinner, saj bi jaz lahko igral podobno. Zato velikokrat gledam predvsem njegove tekme. Dajmo reči, da bi Sinner zaenkrat še lahko bil

moj vzornik, ampak upam, da bo kmalu raje tekme.

Na treningih že igrate kaj z igralci iz najvišjega razreda svetovnega tenisa?

Igral sem s kar precej igralci, tudi s Sinnerjem enkrat, ampak to je bil bolj trening. Na točke sem odigral par iger z Norriem, z Nišikorijem sem odigral 'tiebreak', s Sinnerjem in Dimitrovom pa brez točk.

Torej se da tudi proti najboljšim že osvojiti kakšno igro, celo kak niz?

Ja, proti Norriju [Cameron Norrie, 30-letni, trenutno 34. igralec sveta, op. p.] sem dobil kar nekaj iger, Nišikori [Kei Nišikori, nekoč 4. igralec sveta, ki je v karieri zaslužil 25 milijonov dolarjev, op. p.] sem v 'tiebreaku' celo premagal. Ampak seveda mi je jasno, da jaz pridem ves navdušen igrat s takimi igralci in igram super, zanje pa je to le trening in ne igrajo na 100 odstotkih. Ampak meni je všeč, če igram super proti njim, tudi to je neka potrditev.

Vemo, da verjamete, da boste takšne igralce v prihodnosti izzivali na največjih turnirjih. Kdaj pričakujete, da se to lahko zgodi?

Upam, da čim prej. Mislim, da sem na pravi poti in če bom dobro treniral tako na igrišču kot v fitnesu, verjamem, da bom lahko kar kmalu konkurenčen.

Pred leti, ko ste bili res še rosno mladi, ste nam rekli – pa se ne spomnimo natančno – da je vaš cilj ali nastop na turnirju serije grand slam ali kar osvojitve katerega od štirih največjih turnirjev. Kako bi rekli danes?

Karierni cilj je postati igralec med 'top 10', kar mislim, da je povsem realen cilj. Ker ocenjujem, da lepo napredujem in igram. Če bom predan tenisu in osredotočen, je to uresničljivo.

P. S. Žiga Šeško je zmagoval in postavljaj mejnike tudi po našem pogovoru, ki ste ga ravnokar prebrali. Tako je v Avstriji osvojil bronasto kolajno na mladinskem evropskem prvenstvu, dosegel svojo prvo zmago na enem od članskih turnirjev, s katero se je prvič v karieri uvrstil na lestvico ATP, kmalu zatem še druga ... Samo tako naprej! //GREGOR LISEC

Utrinki medvojnih let Zorana Klemena

Zgodba o Hermanu Debelaku, po katerem nosi ime ena od ulic v Hrastniku

Pisalo se je leto 1942, ko sta v Steklarni Hrastnik vsak na svojem delovnem mestu, kot vsi preostali, delala Zoran Klemen in Herman Debelak. Hermanov oče je že predhodno delal v Zagorju, v tamkajšnji steklarni, ko pa so jo ukinili, se je podal v rudarsko dejavnost – bil je delavski zaupnik in tedaj je to veljalo za funkcijo, ki ji pritiče renome »veliki politik«. Zaradi svojega političnega udejstvovanja ni bil zaželen pri Nemcih. Leta 1942 je bil deportiran v zloglasno koncentracijsko taborišče Mauthausen in tam tudi dočakal svoj konec.

Herman je bil električar in z Zoranom, ki je delal v kovinostrugarski delavnici, sta se vsakodnevno videvala – prvi je prišel na delo iz Zagorja v Hrastnik z vlakom, Zoran pa z biciklom in iz rutinskih srečanj se je postopoma rojevalo kolegialno prijateljstvo. V kopalnici sta se na začetku vsake izmene preoblekla iz civilnih v delavski obleki in opravljala vsak svoje delovne naloge. Ker se je Herman že v Zagorju vključil v vrste narodnoosvobodilnega boja, je bil trn v peti Nemcem. Nekdo ga je prijavil in tako so se spravili nanj. Nemci, ki so bili stacionirani v Trbovljah, so naredili načrt, kako ga ujeti, in ker so prišli do informacije, da dela v Steklarni Hrastnik, so sklenili, da ga bodo prav tam, z njegovega delovnega mesta, še najlažje odvedli.

Ura se je bližala 14.00 in v kopalnici sta se Zoran in Herman umila ter preoblekla, v tistem času pa opazila, da je na vhodu v kopalnico ženska, tudi delavka hrastniške steklarne, kazala z roko proti njima, ko so gestapovci poizvedovali, kje bi se utegnil nahajati Herman Debelak. Ženska je odšla, nemška policija – gestapo pa se je začela približevati. Zoran Klemen, ki je prisostvoval pretkanemu pobegu, pripoveduje: »Najprej so pristopili k meni in me v njihovem jeziku vprašali: Bist du Herman Debelak?« Odvrnil jim je: »Nein.« Gestapovci so predvidevali, da je torej lahko le še edini preostali v tistem delu obrata in enako vprašanje postavili Hermanu, on pa je prikimal. Seznanili so ga, da je aretiran, ga pozvali, naj se obleče, in obvestili, da

ga bodo odpeljali s seboj.

Herman je bil v tistem trenutku kljub neprijetni situaciji, ki ni obetala nič dobrega, toliko priseben in zbran, da je v glavi hitro skoval načrt, kako jim pobegniti – navsezadnje je poznal prostore tovarne kot lasten žep. Zoran je z mislijo umika v sosednjo ključavničarsko delavnico – saj konec koncev nima zraven gestapovcev in aretiranega Hermana kaj početi – odšel v bližnji prostor in od tam diskretno opazoval, kam bodo vsi skupaj nato odšli. Herman se je do konca oblekel v svoja osebna oblačila. »Ko je človek takole od daleč opazoval te policiste, si je lahko mislil le: ja, kakšni laiki pa to so – niti ga niso vklenili niti obstopili, pač pa ga kar pustili, da je sam prosto hodil naravnost,« se spominja Zoran, ki je mirno čakal in razmišljal, kaj neki bo sledilo.

Iz kopalnice so prispeli v ključavničarsko delavnico, mimo Zorana, od koder je segal prostor še okrog šest metrov naprej, vse do izhoda v podpečje. V tistem trenutku pa se je Herman pognal proti vratom. Bila so brez ključavnice, izdelana po nihajnem sistemu in odpirala/zapirala jih je natezna vzmet. Porinil je vrata pred seboj, saj je – za razliko od gestapovcev – dobro vedel, da je bil za vrati prehod z dvorišča v podpečje. Hermanu je bil na dosegu rok nosilec s stikalom za luči v podpečju in kot obratni električar je v hipu vedel, kaj mora narediti, če si želi obetati uspešen beg. Nosilec s stikalom je utrgal s stene in ga vrgel ob tla ter s tem poskrbel, da je v podpečju postalo temno kot v rogu. Toda Herman se je tudi v trdi temi odlično znašel in natančno vedel, v katero smer mora. Skočil je v podpečje, nato pa po hodniku tekkel v severni smeri proti nemu izmed izhodov iz podpečja, od koder je silila medla svetloba, ki mu je služila kot orientacija, kam mora iti. Ko je pritekel do izhoda, se je obrnil in šel na drugo dvorišče, ob katerem so bile kovinske stopnice, ki so vodile do obratne pisarne. Odhitel je do 1. nadstropja in se

Foto: arhiv Marije Krajnik

izpred pisarne napotil med talilne peči v steklarno, od tam pa do vratarja.

Bežeč mimo vratarnice na prosto, iz tovarne na cesto, se je nato namenil preko industrijskih tirov navkreber po cesti, ki je bila speljana mimo Hofbauerjeve trgovine in nato po kolovozu dalje

na Dirmajerjev hrib. In ko je bil Herman enkrat na kolovozni poti, je vedel, da je onesposobil policijo in da mu ni mogla niti priti na sled, kaj šele slediti pri njegovem begu. »Predvidevam, da je nato, ko se je že počutil varnega in se mu ni več tako mudilo kot med samim begom, pot nadaljeval na Kovk, pa preko Trbovelj v njegovo domače Zagorje,« opisuje Zoran, ki je v času tega dogodka štel rosnih 16 let. Doma, v Zagorju, mu je sestra, ki je imela povezavo z osvobodilno fronto Kamniško-zasavskega odreda, posredovala informacijo, kje se nahajajo prve partizanske enote. Herman se je tako odpravil na Kostavsko planino.

V letošnjem poletnem času so sorodniki Hermana Debelaka, živeči v Franciji, poiskali pot v njegove kraje, saj so jih zanimala korenine in dogodki, povezani z njihovo širšo družino. Navezali so stik z Združenjem borcev za vrednote NOB Hrastnik in organizacija jih je seveda toplo sprejela. Okrog deset se jih je zbralo: trije Debelakovi sorodniki iz Francije in nekaj sorodnikov iz Zagorja, med njimi tudi Marija Krajnik [roj. Debelak, avtorica domoznanske knjige *Korenine belih brez*, v kateri so opisane življenjske poti in usode njihove družine], pa predstavnik KS Steklarna ter predsednica ZB za vrednote NOB Hrastnik Danijela Kovač in njihov najstarejši član Zoran Klemen. Omenjeni so se najprej srečali s podžupnjo Občine Hrastnik Katjušo Laznik, nato pa se podali do graščine Vile de Seppi, od koder je preko steklarne lep razgled prav na pot, po kateri je pred 83 leti bežal Herman Debelak. Zatem pa so se odpejlali še na območje nekdanje Gostilne Logar, za hrastniško železniško postajo,

da so gostje pridobili uvid na Hermanovo pogumno dejanje tudi z nekoliko drugačnega in drugega zornega kota.

Hermanov »filmski pobeg«, kot bi lahko rekli danes, je bil dogodek, pri katerem je s tem, ko je ušel gestapovcem, prikazal nemško policijo kot nestrokovno in nesposobno, saj je zanje izpadlo – milo rečeno – sramotno, kako po šolsko jih je ukanil. Prav tako je bilo ponižujoče zanje, ko so se trije uniformirani policisti, oboroženi z M-5 (*‘mašinen-pištola’*), ki bi morali priti z ujetnikom nazaj v Trbovlje, vrnili praznih rok – brez človeka, ki bi ga morali aretiranega privedi.

Zanimivost, ki jo velja ob tem še zapisati: v tistih, vojnih časih so zbirali prispevke in posebej mladi, zavedni so z

veseljem kaj prispevali za borce osvobodilne fronte. Bila pa je pri skrinjici s prostovoljnimi prispevki ženska, ki je vse skupaj vestno poimensko beležila – kdo in koliko je daroval, je bilo tako zapisano v posebnem zvezku. Nekdo pa jo je prijavil, poiskali so jo in prijeli ter obenem pri njej našli tudi omenjeni zvezek. Po seznamu so vse poiskali in jih postrellili – med padlimi nesrečniki je bil tudi mlad fant, električar, ki je prav tako kot Debelak delal v Steklarni Hrastnik.

Herman Debelak [partizansko ime

Foto: Doroteja Jazbec

kot Kostanjska planina. Njemu in drugim padlim partizanom je pod Menino planino postavljen spomenik. V Hrastniku pa se po njem imenuje tudi ena izmed cest: Cesta Hermana Debelaka. //DOROTEJA JAZBEC, ZORAN KLEMEN

(Ne)znani Hrastničan – urednik Robert Pohar

Robert Pohar se je rodil v Hrastniku 1. junija leta 1885 očetu Francu Poharju in Barbari Učakar. Oče je sprva delal pri ojstrškem rudniku, nato pa je bil zaposlen v kemični tovarni. V matično knjigo je sicer zapisan kot Rupert, vendar je tekom svojega življenja uporabljal različico tega imena – Robert. Zagotovo je vsaj zgodnje otroštvo preživel v Hrastniku. Šolanje je nato leta 1899 skupaj z bratom Alojzom nadaljeval na mariborski državni gimnaziji.

Nato je na neki točki svojo kariero posvetil publicistiki in novinarstvu. Kako je prišel v te vode, kje se je šolal, je na podlagi obstoječih virov še precej nejasno. Prvi ga je bolj javno hrastniški dolini izpostavil Viktor Eržen v svojem zgodovinskem orisu z naslovom *Iz hrastniške kronike* leta 1933.

Pohar se je 22. 4. 1912 v Trstu poročil z Ivanka Mekinda. V tistem času je bil tam zaposlen kot vodja cesarsko-kraljevega korespondenčnega urada. Robert in njegova žena Ivana sta bila aktivna člana slovenskega dramatičnega društva v Trstu, in sicer od sezone 1906/07 do sezone 1909/10. Leta 1906 sta na primer

skupaj zaigrala v gledališki igri *Ugrabljene Sabinke*.

Junija 1913 je bil v sklopu korespondenčnega urada premeščen v Valono v Albaniji. Med 1. sv. vojno je bil vpoklican v 47. pešpolk [mariborski] in bil leta 1915 tudi ranjen. Po prvi svetovni vojni in razpadu Avstro-Ogrske je bil s strani narodne vlade v Ljubljani leta 1918 imenovan za uradnika v korespondenčnem uradu v Ljubljani. Namen tega urada je bilo oskrbovanje domačih časopisov z novicami iz tujine. Januarja 1922 je bil ta urad s strani predsednika pokrajinske vlade Ivana Hribarja iz proračunskih razlogov razpuščen, Robert Pohar pa je našel službo v Mariboru.

Nekaj časa je v Mariboru služboval kot referent za stanovanjske zadeve pri velikem županstvu. Aktiven je bil tudi v mariborskem novinarskem društvu in mariborski protituberkulozni ligi. Leta 1923 je sodeloval v pobudi akademskega slikarja Viktorja Coliča pri vzpostavitvi Umetniškega kluba Grohar v Mariboru.

Odboru je predsedoval general Rudolf Maister, Robert Pohar pa je bil imenovan v odbor kluba. Namen društva je bilo prirejanje umetniških razstav in širjenje smisla za umetnost med prebivalstvom. V tem času, ko je služboval v

Mariboru, se je posvečal tudi prevajalstvu. Leta 1928 je na primer za akademijo delavskih društev v Mariboru prevedel *Internacionala*, ker pa je bil državni uslužbenec, se pod prevod ni podpisal. Po vojni je svoje avtorstvo vztrajno zagovarjal in dokazoval, tako da velja Robert Pohar za četrtega, ki je prevedel *Internacionala*.

Od leta 1930 naprej je bil Pohar glavni urednik *Službenega lista Kraljevske banske uprave Dravske banovine*. Funkcijo urednika je opravljal še tudi po 2. svetovni vojni. Od leta 1945 pa do leta 1947 je bil glavni urednik *Uradnega lista Ljudske republike Slovenije*. Robert Pohar je umrl 2. maja 1966 v 81. letu starosti in je pokopan na ljubljanskih Žalah.

//PRIMOŽ FRAJLE

Viri: 1: Krstna matična knjiga Dol pri Hrastniku, 1882–1897; str. 59 [data.matricula-online.eu] • 2: Jahresbericht des k. k. Staats-Gymnasiums in Marburg, 1899 [www.dlib.si] • 3: Delavska pravica, leto VI, št. 9; 2. 3. 1933, str. 6 [www.dlib.si] • 4: Straža, leto IV, št. 73; 28. 6. 1912 [www.dlib.si] • 5: Pohar, Robert: Nekaj spominov na začetno dobo slovenskega gledališča v Trstu in Podobe iz zgodovine tržaškega slovenskega gledališča. Dokumenti Slovenskega gledališkega in filmskega muzeja, 24, št. 50/51 [1988], str. 48–59 in str. 137–188 [www.dlib.si] • 6: Slovenec, leto XLI, št. 152; 5. 6. 1913, str. 7 [www.dlib.si] • 7: Edinost, letnik II, št. 73; 23. 4. 1915, str. 2 [www.dlib.si] • 8: Slovenec, leto XLVI, št. 278a; 3. 12. 1918, str. 3 [www.dlib.si] • 9: SI AS 1346 Robert Pohar; škatlja 2; Dopolis Roberta Poharja Majdi Tomšič, 29. 3. 1957 – Zadeva: Rado Murnik • 10: Slovenec, leto LII, št. 248; 29. 10. 1924, str. 3 [www.dlib.si] • 11: Tabor, leto VI, št. 86; 13. 4. 1924, str. 4 in Jutro, leto VI, št. 273; 24. 11. 1925, str. 4 [www.dlib.si] • 12: Jutranje novosti, št. 277; 30. 12. 1923, str. 5 [www.dlib.si] • 13: SI AS 1346 Robert Pohar; škatlja 2; časopisni članki; dopisi • 14: Jutro, leto XI, št. 115; 20. 5. 1930, str. 4 [www.dlib.si] • 15: Delo, leto VII, št. 118; 4. 5. 1966, str. 8 [www.dlib.si]

Čudovita, zgodovinsko bogata kraljica Sredozemlja

MALTA

Barbara Matek

Že od nekdaj rada potujem. Na mojih potovanjih me zadnjih 15 let spremljajo partner, svakinji, svak, nečakinji in nečak, torej kar pisana družina. Do korone smo potovali predvsem z agencijami, zdaj potovanja načrtujem sama.

Nimam nekega »seznama«, ampak se sproti odločamo za potovanje, čisto spontano. In tako nas je pot čez prvomajske praznike zanesla na Malto, čudoviti otok sredi Sredozemlja. Otoško državo sestavljata še dva otoka – Gozo in Comino. Na slednjem po zadnjih podatkih živita le dva prebivalca, medtem ko sta Malta in Gozo stalno naseljena.

Po pristanku na malteškem letališču smo iskali možnost prevoza do kraja Sliema, ki se nahaja na severovzhodni obali otoka. Tam smo si rezervirali hišo, ki je postala naš »dom« za naslednjih šest dni. Možnosti za transport je veliko, od rent-a-car, taksija, Bolta do avtobusa ... Odločili smo se, da bomo Malto prevozili z avtobusom. Javni prevoz je namreč odlično podprt in tako lahko z avtobusom prideš praktično do vseh znamenitosti. In res smo kupili kartico za avtobus in, hop, z vso prtljago do Slieme.

Prvi dan smo se sprehodili po znameniti sliemski promenadi, dolgi 5 km, ki je polna majhnih lokalov, restavracij in hotelov ter se proti zahodu poveže s St. Julianom. Čez zaliv se lepo vidi glavno mesto Malte – Valletta. Sliema ponuja tako srednjeveško

kot tudi sodobno arhitekturo. V mestu je prva destilarna morske vode na otoku, ki je bila zgrajena leta 1881. Stavba destilarne stoji še danes. Opazili smo tudi precejšnje število ulic, povezanih z britanskim obdobjem na otoku, kot so Norfolk Street, Amery Street, Windsor Terrace, Graham Street, Milner Street in Fort Cambridge.

Nov dan, nova doživetja. Ponudnikov izletov je na sliemski promenadi kot listja in trave in kar tekmujejo, kdo te bo privabil z najboljšo ceno. Tudi nas so ujeli. Rezervirali smo celodnevni izlet z ladjico na otoka Gozo in Comino. Ni nam bilo žal, malteška obala je resnično paša za oči. Polna je zalivov in jam s smaragdno barvo morja.

Ko smo prispeli do otoka Gozo, so nas posedli na avtobuse in peljali na ogled mesteca Citadela z obrambno trdnjavo, od koder se je razprostrl čudovit razgled na podeželski otok z veliko grički. Nato smo se sprehodili po živahnih ulicah in naredili kar nekaj fotografij. Seveda bi si želeli ogledati še kaj več, vendar nas je čas neusmiljeno preganjal. Otok ponuja še veliko krajevnih znamenitosti, kot so votline, templji, cerkve, prekrasni zalivi in plaže.

Čakal nas je še otok Comino. Na njem je najvidnejša zgradba Marijin stolp, ki je del verige obrambnih stolpov na malteških otokih. Seveda pa ne gre mimo znamenitega zaliva Modra

Modre jame

Valleta

Valleta

Gozo – pogled z utrdbe na Citadelo

Popajeva vas

laguna, ki ga vsak dan obišče veliko turistov. To je res prekrasen zaliv z belim peščenim dnom in bogatim morskim življenjem. Comino je bil tudi prizorišče snemanja filmov *Troja* in *Graf Monte Cristo*, v katerem je Marijin stolp predstavljal zaporniško trdnjavo Château d'If. Sprehod po otoku je sproščujoč, saj so razgledi resnično fantastični.

Dobro jutro, nov dan. Stali smo na avtobusni postaji in čakali avtobus do atrakcije, ki je ne smeš zamuditi, če si na Malti – Popajeva vas. Zabavišni park, ki stoji na prostem, je posvečen Popaju, junaku, ki rad jé špinačo in tako postane močan. Park je zanimiv tako otrokom kot odraslim.

Pogledamo na uro in ugotovimo, da še imamo čas za postopanje. Na poti do Slieme se ustavimo v Mdini, znani tudi kot Staro mesto ali Znamenito mesto, ki stoji za obzidjem z manj kot 300 prebivalci. Od antike do srednjeveškega obdobja je bilo glavno mesto otoka. Avtomobili v Mdini niso dovoljeni (razen izjem), zato je dobila tudi vzdevek »tiho mesto«. Navdušena sem bila nad kljukami na vratih hiš, saj ima vsaka hiša drugačna vrata in tudi drugačno kljuko ... Res zanimivo! Tisti dan nas je čakal še ogled 150 m visokih, navpično odrezanih Dingli klifov, od koder se razprostira razgled na prostrano modro morje.

Ob jutranji kavici na sliemski promenadi in pogledu čez zaliv na Valletto ugotavljamo, ali bi se do nje peljali z avtobusom ali zaliv prečkali z ladjico. No, zmagala je ladjica. Sledil je sprehod po mestu z zelo bogato zgodovino, mnogimi zanimivimi utrdbami, cerkvami in palačami. Čas hitro teče, zato

se proti popoldnevu odpravimo še do zanimive ribiške vasice Marsaxlokk, ki je znana po pisanih tradicionalnih ribiških čolnih.

Zadnji dan potovanja smo si prihranili za ogled prečudovite narave. Hop na bus in že se peljemo proti jugovzhodni obali, kjer se nahajajo Modre jame (Blue Grotto). Vožnja z majhnim čolnom okrog sten v spodmole (jame, po malteško), kjer so razgledi resnično diš jemajoči. Najosupljivejša značilnost Modre jame je neverjeten barvni spekter, ki ga ustvarja sončna svetloba, ko prodira skozi kristalno čisto vodo ter se odbija od belih peščenih tal in apnenčastih sten. Ta učinek povzroča žareče modre in zelene odtenke, ki so še posebej impresivni dopoldne, ko je svetloba najmočnejša.

Imeli smo še nekaj časa, zato smo se z jugovzhodnega dela otoka odpravili še proti severozahodu, kjer sem tisti dan, ko smo se peljali na Gozo in Comino, opazila rdeči stolp. Radovednost je premagala razumnost in glej nas pri stolpu Sv. Agate – enem izmed mnogih obrambnih stolpov na Malti, sveže pobarvanem z intenzivno rdečo barvo, ki stoji na vrhu hriba Ta' Ghemmuna. Kupili smo vstopnico in se povzpeli na vrh, kjer smo uživali v čudovitih razgledih na sosednji Gozo in Comino ter okoliško pokrajino.

Malta je resnično fascinanten otok, vreden ogleda. Ponuja res veliko. Če si bolj »pustolovski« tip, je lokacij za ogledovanje in raziskovanje ogromno. Če ljubiš zabave in nočno življenje, prav tako najdeš nekaj zase. Če ti je bolj všeč ležerno življenje, pa so na Malti prekrasne plaže in zalivčki, kjer se lahko enostavno predajaš soncu in morju.

Valleta

Stolp Sv. Agate

Valleta

Smaragdno morje

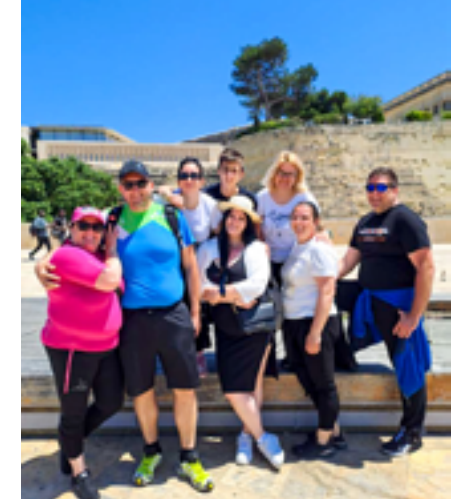
Comino – Modra laguna

Vhodna vrata v Mdini

St. Julian's

Sladko-kisla omaka in piščančja stegna

Rubriko Južna pripravljajo članice Društva kmečkih žena in deklet Hrastnik.

Naši vrtniki nudijo obilo sezonskih dobrot, pa tudi tržnice so bogato zalozene z vsem, kar si srce poželi. Na jesenski kulinarčni delavnici smo pripravile zdravo in okusno kosilo, ki gospodinjam ne bo vzelo veliko časa.

Stegna začinimo po želji – me smo uporabile zeliščno sol – in jih zlatorumeno zapečemo. Posebej pripravimo gostljato omako; podušimo por, korenje, nakockane bučke, paradižnikovo omako in začimbe. Ko se sestavine zmehčajo, omako zmikamo in dodamo zelen peteršilj.

Za prilogo pripravimo po želji riž, testenine, njoke, kruhove cmoke,

Sestavine:

- 8 kom piščančjih stegen (odvisno od št. oseb)
- 40 dag hokaido bučke
- 30 dag paradižnikove domače omake (lahko tudi pločevinka pelatov)
- 2 kom naribanega korenčka
- 1 por
- začimbe: sol, poper, lovor, šetraj, peteršilj, žlička ali dve sladkorja

ki jih kuhamo ali oblikujemo v štruco in pečemo v pečici 30 minut na 180 stopinj. Gospodinje poznate recept, samo malo osvežim spomin: star kruh narežemo, poškropimo z mlekem, dodamo praženo čebulo, razžvrkljana jajca, peteršilj, sol, poper, muškatni

orešček in malo moke, da postane zmes homogena. Ne pozabite na veliko skledo endivije ali radiča. Kuhalnici sva danes vihteli z Alenko, seveda pa so sekljale in rezale tudi druge dame. Dober tek vam želimo članice DKŽ. //MILENA ZUPAN

Mini labirint

		PRETKA-NOST	PRIPRAVA ZA JEMANJE VZORCEV ZRAKA	DELEC ENERGJE	LUKA ELSNER	MESTO PRI BUDIMPEŠTI	VIRTUOZ NA KLAVIRJU	ZVEZNA DRŽAVA V BRAZILIJ	AMERIŠKI IGRALEC NICHOLSON
		KOŠATO-REPI GOZDNI GLODAVEC							
		RIMSKA BOGINJA JEZE			FR. IGRALKA (MIRELLE)				
		TISOČ Kg			EST. SKLAD. (EVALD)				
		KOZMIČNA ENERGIJA V HINDUIZMU				ITALIJANSKI PEVEC			
						NASUT PAS ZEMLJIŠČA			
								INDUSKA DRUŽBENA PLAST	ZASAVSKA GLASBENA SKUPINA
Avtor: Vladimir Milovanović NAJETO PERO	HRVAŠKI IGRALEC BAŠIĆ	FILOZOF IZ ELEJE	KAR SE SEJE POSEJE	KRAJ NA PAŠMANU	ASTAT	PARJENJE KOZ VRAŠČANJE		SRB. PESNIK POPA	
								RT NA PORTUGALSKEM	
KDOR RE-STAVRIRA								FILMSKA ZVEZDA (ANGLEŠKO)	
								NAKLEP	
EL. NEGATIVNI OSNOVNI DELEC							PRILIKAVI KONJ		S/EJL
							IGRALKA ZETTERLING		PREDSTOJ. SAMOSTANA
DIVANAJS MESECEV					DRŽAVA V INDI			AM. PISAT. (TRUMAN)	
					ČEB. POD. ŽUŽELKA			SP. DEL POSODE	
JAVNO ZVLJENJE IN DELOVANJE							EVIN IZBRANEC		HOKEJSKI PLOŠČEK
							GR. MUZA KOMEDIJE		MESTO V BEOCU
ATEK OČKA				NEKDAJ NAŠ DROBIZ				GRŠKA ČRKA	
				MALIK				HROŠČ ROGAČ	TRGOVSKO BLAGO
fab: arhiv OH	SNEMALNA KNIJKA	KAN. IGRAL. VARDALOS				FA(R)		2. VRATNO VRETENCE	
		SKRIVNI OD-POSILANEC				PREVELKA POPUST-LJIVOST		SVILEN OFI-ČIRSKI TRAK	
BOSANSKI NOGOMET. KOLAŠINAC					BRAZLSKI NOGOMET.			REKA NA KOSOVU	
					ŽELEZOV KRŠEC			ČR(V)	RUBIDU
KARL MAY			VOJAŠKA BAZA						POZDRAV OB ODHODU
			DIVJARACA						
MAGMATSKA KAMINNA						KRAJ PRI DOMŽALAH			NEM. IGRAL. DAGOVER
						ZMIKAVT. LOPOV			NASLNA TATVINA
OTOK V JADRANU			SL. ZGOD. (SIMON)					AMERIŠKI INDIJANEC	
			LADKO KOROŠEC					IRENA KOHONT	
NORČAV. SMEŠEN ČLOVEK							TSKOVNI PRED-STAVNIK		
VEČJA ZNAN-STVENA RAZPRAVA							MESTNA TRDNJAVA V ATENAH		

Do 30. novembra 2025 pošljite geslo in svoje podatke na elektronski naslov urednistvo.hrastovlist@gmail.com oziroma izpolnjen kupon na naslov Občina Hrastnik, Pot Vitka Pavliča 5, 1430 Hrastnik (s pripisom 'Križanka'). Izžrebali bomo srečnega nagrajenca, ki bo prejel praktično nagrado.

Nagrajenka križanke iz 43. številke *Hrastovega lista* je **Fanči Grašič**. Čestitamo! Nagrado lahko prevzamete na vložišču Občine Hrastnik.

Lesene igrače

OD
PREŠERNOVEGA
ČASA DO
DANES

iz zbirke dr. Mohorja Demšarja

2023 9.9.-
13.11.

MUZEJ HRASTNIK

ODPRTJE RAZSTAVE:

**9. september
ob 18.00**

Projekt sta omogočila

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Občina **Hrastnik**

ZMT Zasavski
muzej
Trbovlje

Ulica 1. junija 15, 1420 Trbovlje, Slovenia
+386 30 203 105 • info@muzejzmt.si
• muzejZMT • zasavskimuzejtrbovlje

www.zasavski-muzej-trbovlje.si